

Ztlumené vášně podzimní porady

Porada? A co bych tam dělal...

Letošní Porada, tradičně konaná v Březové nad Svitavou, mne popravdě příliš nelákala. Lenka „Cellindra“ Weingartová mě nakonec přesvědčila argumentem, že Porady pro nás, mladé fany, nebudou mít význam, dokud jim ho sami nedodáme, a navíc se obávala hříšných choutek některých dalších účastníků. Zastupovaly jsme dva aktivní sci-fi kluby, já Islington a Cellindra Palantír.

Po příjezdu na místo nás čekalo menší překvapení: u stolu sedělo pouhých osm dinosaurů, z nichž dým vypouštěli jen někteří, a tudíž bylo v místnosti dýchatelné. Ostatní zdržela kola na dálnici, nicméně kolem deváté večer už dorazila naprostá většina obvyklých návštěvníků, plus pár nových tváří a ovzduší začalo silně připomínat smog v Pekingu.

Pagi a Rampas – brzdy Fandomu

Na podzimní Poradě se především volí rada Fandomu a populásové intriky se týkaly logicky tohoto tématu. S Cellindrou, Randalfem a nováčky z klubu Melloria jsme usedli do nekuřácké části penzionu Pohoda, a tak jsme mimoděk vytvořili publikum pro Lucasovu one man show, jehož slova o nutnosti reformy Fandomu nám v začínajícím alkoholovém opojení zněla příjemně a logicky. Nicméně když začal plivat síru a pejorativními adjektivy častovat důstojné pány v místnosti odvedle, zapnuli jsme filtr. Také tvrdil, že pan prezident použil v jakémsi emotivním emailu sprostá slova, čemuž jsme ovšem nevěřili, a jak se ukázalo oprávněně, neboť šlo z větší části o nedorozumění. Napůl se domluvila kandidatura Randalfa na člena rady a my dvě jsme odešly spát. Pro ostatní večer nekončil, intrikovalo se,

přemlouvalo, padala ostrá slova. Celá společnost se rozešla až kolem čtvrté ráno, když předtím budila spáče debatou o smyslu života, pardon, Parconu.

Proč sem ti mladí vůbec lezou?

Druhý den po hemenexu a pár litrech čaje oficiálně odstartovala nevímkolikátá porada československého Fandomu. Pod vedením šarantní Darth Ziry se odvíjela zdárně kupředu. Proběhlo představení nových klubů, internetového Ringu, zaměřeného na seriály a filmy, sdružujícího fany po celé republice, a olomouckého Cyrana, kladoucího si za cíl probuzení života a osvětlu v Olomouci a vybudování předmostí pro expanzi Fandomu.

Na Parcon nám nešahejte!

Následovala zpráva o činnosti Rady. Lucas informoval o Parconu 2008, který údajně skončil ve strašlivé ztrátě 281 Kč (nicméně tato částka se měnila podle toho, kdo, co a jak započítal, no prostě účetní, však to znáte). Také si nasypal na hlavu přiměřené množství popela za špatnou propagaci conu v tuzemsku a načrtl pravděpodobnou podobu Parconu 2009; bude menší, úspornější a zaměřený na literární sérii (takže bychom se měli pustit do příprav zeměplošských přednášek). Plakát bude kreslit Jana Souřlová, na což se velmi těším. Zahraniční hosty má obstarávat nakladatelství Talpress, nad čímž jsme se s Cell - kvůli Vlastově pověstné šetrnosti - poněkud pozastavily. Koneckonců, třeba bude ohlas tak velký, že se zvednou tržby a korektoři, překladatelé a ostatní verbež dostane přidáno. Kupodivu se *nestrhla* hádka o tom, co pokračování na str. 8

OBSAH

Ztlumené vášně podzimní porady	1	Nesouvislé poznámky	22
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	John Brockman: Třetí kultura	23
Hvězdný bulvár	3	Časem s vědou - technický říjen	24
Pusťte nás mezi sebe	9	NEHVĚZDNÝ NEBULVÁR	25
Quo vadis, Fandom?	9	Trafalgar	26
Kam to kráčíme...	10	Bimba Konečný	26
Airnet	11	O tom, jaký byl druhý FX-con	27
Ondřej Neff - Tma	12	Podzimní porada - zápis	28
Čtvrtý den až na věky	13	Prvý kontakt Miloša Jesenského	30
Jiří W. Procházka: Podhoubí smrti	14	DOGMA	31
Stephen Baxter: V netemnotě	15	Cena Fantázie 2008	32

V tomto čísle nejen o volbě první ženy do čela ČS Fandomu v ČR o. s.

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Máme za sebou Podzimní poradu SFK, a ačkoli jsme se tam o nic zásadního nepohádali, možná že je to jedna z těch důležitějších. Přiměla totiž služebně mladší fanoušky, aby se přihlásili o svůj díl zodpovědnosti za fungování ČS Fandomu. Články Cellindry a Adelhaidy by se měly stát základem diskuse o soužití „neofanů“ a „dinosaurů“, doufám, že příští číslo IK bude plné vašich reakcí, ať již ve formě samostatných článků, či komentářů k již zveřejněnému.

Ondřej Neff

Sešlo se nám několik recenzí tvorby Ondřeje Neffa, budeme je uveřejňovat i v příštím čísle, pokud chcete k tomuto tématu přispět i vy, lepší čas již asi nenastane.

Povídky

Jako předvánoční dárek přinášíme povídku Stephena Baxtera **V nelemnotě**, jeho romány mnou příliš necloumají, ale tato povídka je víc než průkazným dokladem téze, že síla SF je v povídce. S laskavým svolením Tritonu jsme ji vybrali z knihy **Rudý posuv**, příště přineseme povídku z jejího dosud nevydaného pokračování **Modrý posuv**.

Ilustrace

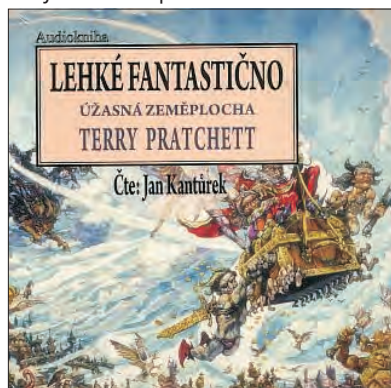
Jak jste již možná postřehli, v ilustracích Interkomu se objevují někteří fanoušci v podobě komiksových hrdinů a mytologických či jiných zvířátek. V minulém IK jste mohli poznat Haninu Veselou jako želvu, Janu Jůzlovou jako Catwomen, Jirku Pavlovského jako Lovce, v tomto čísle najdete například kvočnu Líby Čermákové či pávici Darth Ziry. Pokud máte další tipy na zpodobnění někoho, kdo se alespoň občas mihne na našich stránkách, nenechávejte si je pro sebe.

Ceny Eurofandomu

Blíží se nám další Eurocon a s ním nominace na Ceny Eurofandomu: Best Author, Best Translator, Best Promoter, Best Magazine, Best Publisher, Best Artist, Best Author of Performance, Best Fanzine a Encouragement Awards.

Zatímco zisk ceny pro autora, překladatele, organizátora, časopis, vydavatele, ilustrátora, fanzin atd. jsou dány hlavně výsledkem vyjednávání (každá země má jeden hlas a jednoho kandidáta :-), Cenu na kuráž (jak Encouragement Awards někdy říkáme) máme jistou, uděluje se pro každou zemi jedna. Rada ČS Fandomu v ČR i její sesterská struktura Rada ČS Fandomu na Slovensku čeká na vaše tipy na nováčka, který si zaslouží povzbuzení.

Zdeněk Rampas

Jedna ze tří již vydaných zeměplošských audiopratchettovek

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 10-11/2008 (248)

Adresa redakce:

INTERKOM
Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel. + fax

v prac. době +420 224 239 645
tel., fax: +420 233 313 093
e-mail: ram@apro.cz
<http://interkom.vecnost.cz>
<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Grafická redaktorka:

Kristina Benediktová

Redakční kruh:

Richard Klíčnick
S korekturami pomohla Michaela

Autoři tohoto čísla:

Adelhaida, Ivan Ařákša, Stephen Baxter, Cellindra, Líba Čermáková, Jana Dvořáčková, Filip Gotfrid, František Houdek, Miloš Jesenský, Richard Klíčnick, Jarek Kopeček, František Novotný, Zdeněk Rampas, Jiří G. Růžička, Jiřina Vorlová

Sponzoři tohoto čísla

JUDr. Daniela Kovářová

Vychází nepravidelně.
Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 17. 11. 2008

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Každý může mít vrtochy, ale nikdo by neměl mít jenom vrtochy.

Jarek Kopeček

Výpisky z četby

Neal Stephenson: The long wharf is ridged with barracks. It reaches far enough out into the harbor that one of the Navy's very largest men-of-war is able to moor at its end.

Sichingerovi: Po dlouhé hrázi se táhnou kasárna. Sahají až tak hluboko do přístavu, že jeden z nejvyšších vojáků námořnictva dokáže dohlédnout na jeho konec.

Překlad do češtiny: Molo sahá tak daleko, že na jeho konci může kotvit jedna z úplně největších bitevních lodí námořnictva.

Neal Stephenson: Rtuf

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

● 8. října mi telefonuje Lucas, že se se mnou ostravští pořadatelé Parconu 2010, kteří potřebují nějaké dokumenty fandomu, nemohli spojit, že nemají můj mail. Když jsem se podívil, jak lze neznat jednu z nejprofláknutějších adres na netu i ve fandomu, tak to opravil na to, že jsem jim neodpovídal.

Ujistil jsem ho, že mě zatím kontaktovali jen jednou, aby ověřili funkčnost adresy, a protože pořádání Parconu, navíc mezinárodního je příliš vážná věc, aby se o ní mohlo jen tak plácát, dodal jsem, že pokud někdo tvrdí opak (a nějaká pošta neskonzistovala ve spamu), pak tu někdo maskuje svou neschopnost lhaním. A aby i on pochopil, jak snadno lze ztratit důvěru, počastoval jsem jej historkou z roku 1999, kdy Parcon pořádal kopřivnický Randal. Tehdy jsem jej několikrát žádal o zaslání propagačního letáčku ke vkládání do IK, byli jsme na tom domluveni. Nakonec jsem mu zavolal, jak na tom je, že už musím IK rozeslat. Tvrdil mi, že byl před chvílí na poště. Když jsem mu řekl, že IK rozesíláme dnes a že to tedy nedojde včas, hned si vzpomněl, že má na poště kámošku, která zásilku stáhne, aby nešla zbytečně. (Možná jsem špatný člověk, ale nevěřím, že ty letáčky vůbec kdy měl.)

Právě kvůli těmto drobnostem jsem se pak Randalova nezástával a nechal jsem VP, tehdy členovi Rady fandomu, volně ruce, když se jej snažil všestraně zničit, či alespoň vyšťvat z fandomu.

Obvykle neinformuji o každém mailu takto zevrubně, ale berte to jako doplněk k reportáži na straně 1.

● 9. října u Kruhu: jsem trochu přepracovaný, Vlado Srpoň se neozval, a tak jsem tu hlavně kvůli Pagimu, kterému nesu Lucasem žádané dokumenty fandomu pro potřeby Porady. Nicméně jsem tam narazil (vedle Vlada Říši, kterému by už také mohli přilepit inventární číslo) na Jarka Mosteckého a Jolanu, tu jsem už dlouho neviděl (bohužel nemůže na Poradu), pak dorazili Jiřina Vorlová, Dart Zira a Ritchie, s těmi pojedou zítra v Pagioh autě, a nakonec donesl Ondřej Jireš autoráky upgradovaného vydání Legend české fantasy.

Podzimní porada

● 10. října Z Prahy vyrazíme až okolo páté, ale už v osm jsme v Březové, stejně jsem i tak docela rozlámaný. V Pohodě již jsou zástupci loni přijatého SFK Melorian a členové o přijetí usilujících klubů Sirano a Ring, Zuzka Kocůrková a Jan Olšanský. Z Prahy pak přijeli ještě Adélka (Adelhaida), Lenka (Cellindra) a Lucas. Bohužel nedorazili Hanka Pěchulová a Pavel Stanke, jinak byla obvyklá sestava dinosaurů celkem kompletní.

● 11. října začala Porada s drobným zpožděním, jednak následkem únavy po divoké noci, druhak jsme čekali, zda se někteří delegáti ještě neobjeví. Odpustil jsem si tedy svůj proslov a uplatnil jej jen v několika komentářích a vstupech, čtenáře Interkomu ale neušetřím a zde jej máte:

Máme za sebou Přelomový Parcon

Nezáleží tolik na tom, že jsme nevydělali, alespoň nehrozí rozkol daný hádkami, jak naložit se ziskem.

Podstatnější, než co se nepovedlo, je těch několik úspěchů. Organizační struktura fandomu a mnozí fanoušci, se zapojili do pořádání svého conu. Vytvořily se nové vazby, mohly se projevit talenty doposud netušené.

Pravda, v něčem byl plzeňský Parcon krokem zpět; kdy jste naposledy viděli hlavního organizátora, který by se místo sledování celkového obrazu zdržoval stěhováním pivních beček, ani to, že nejkrásnější billboard, který kdy československý con měl, ležel po dobu Parconu nevyužitý tady v Pohodě.

A to snad ani nebudu mluvit o prakticky neexistující propagaci, toho se doufám ujmou povolanější.

K těm úspěchům Parconu počítám hlavně to, že se podařilo uspořádat con pro aktivní fany, tedy nikoli pro masu lidí, kteří se přijeli nechat bavit, ale pro ty, kteří Parcon navštěvují pro něj samý.

Con pořádaný ČS Fandomem by měl odpovídat jeho potřebám, ČS Fandom chce sdružovat ty nejzajímavější a neaktivnější fanoušky a pomáhat jim v komunikaci a spolupráci.

Považovat za fanouška každého, kdo je ochoten se za několik set korun týden nechat bavit, mi připadá účelové, jistě, že v té mase jsou i fanové, o které bychom stáli, ale je takřka nemožné je najít. Je přece jen těžší poznat a potkat mezi 8000 návštěvníky Istroconu či 1000 fanoušky FF ty, kteří vás zajímají, to na Parconu jistě nebyl pro nikoho problém (členové ČS fandomu jednou nebyli na conu marginální menšinou).

Podařilo se také prolomit stereotyp v předávání cen, což doposud nebylo možné hlavně proto, že ČS Fandom nikdy neměl dostatečné zázemí v pořadatelském městě. To by ale měl být jen první, spíše jen symbolický krok, nyní bychom měli začít pracovat na renesanci ČS fandomu.

K volbě nové rady ČS Fandomu

Potřebujeme šéfa Rady s vizí, nikoli jen fanouška, který dobře a na plný úvazek dělá hlavně to, kvůli čemu byl do Rady fandomu povolán (a co již dobře a naplno dělal před svým zvolením), někoho, kdo bude na plný úvazek, ze všech sil spojovat tenké nitky zájmů jednotlivých klubů a fanoušků do společného zájmu Občanského sdružení.

A jedním z důvodů, proč jsme se zde sešli, je, abychom ten společný zájem definovali.

Děkuji vám za pozornost.

Porada sama proběhla celkem bez překvapení, a jistě již brzy bude k dispozici její zápis. Jedinou nečekanou údálostí byla dětinská Lucasova pleticha, když se pokoušel bez toho, že by alespoň informoval své kolegy radní, zorganizovat zvolení Randalfa do Rady Fandomu.

(Historická odbočka) Lucas tím projevils opravdu velkou neznalost historie organizace, které měl tu čest předsedat, a v mých očích se tím diskvalifikoval na místo člena Rady. Každý, kdo je ve fandomu déle než čtrnáct dní i s cestou (no dobře, tak alespoň od začátku století), si pamatuje na začátek dnešního rozkolu ve fandomu. Po Randalfově nepovedeném Parconu, hlavně selhala propagace a následkem toho i jeho ekonomika, se na Randalfovu hlavu snesla vlna kritiky, z větší části oprávněné (vybíral například větší nocležné než hotel, kde se con konal, a některým fanům opravdu hodně vadilo, že kdyby se na Parcon nepřihlásili a přijeli jen tak, platili by o pár desetikorun méně). Nejhorlivějším kritikem byl Vašek Pravda, a asi to poněkud přeháněl, protože na protest proti jeho metodám vystoupil z Fandomu např. SF kroužek Jarka Mosteckého. Randalf část svých chyb uznal a dokonce na příštím Parconu sponzoroval materiály účastníků (Marchlíkův Ramax). Většina fandomu/dnešních dinosaurů se na něj přestala zlobit a přijala jej zpět. To se nelíbilo Michaelovi Broncovi, který od VP přejal roli inkvizitora tohoto případu, a když pro to nenacházel podporu, odjel uprostřed jedné Porady domů.

(Konec historické odbočky)

● **13. října** pondělí po Podzimní poradě referuji v RUR o jejím průběhu a pak pádím dokončovat IK a připravovat SF knihy do Koreje, kde je chce Jarda Olša věnovat tamní bohemistice.

● **16. října** ve čt jsem už neměl sílu na Kruh, snad jsem nikomu nechyběl. Připravuji IK do tisku a v ušetřeném čase jsem objevil český sitcom Comeback na Nově, pozoruhodný zejména hereckými výkony Martina Dejgara a pak tím, že na něm pracuje i bratr Honzy Vaňka jr. Mimochodem pro Novu pracuje i člen našeho redakčního kruhu Richard Klíčnik. Interkomu to určitě neublíží a Nově by to mohlo pomoci :-)

Zjišťujeme, že se nám Jarní porada trefila do Velikonoc, ach jo, jak to bude s Knižním veletrhem a Akademií, si nemůžeme být jisti, ale prý se nemá s termínem hábat.

■ **17. října** jsme si na ochutnávce zopakovali jeden z velmi úspěšných námětů: whisky a sýr. K vybraným druhům whisky mohli přítomní ochutnat celkem pět vzorků skotských sýrů. Vzhledem k velké návštěvě se vzorky sýra dostaly jen na večer příchodu.

● **18. října** jsme s Michaelov vyrazili na prohlídku nové budovy Národní technické knihovny; zajímavé to ukázky moderní architektury, jaká se asi líbí betonářské loby; co se ušetří na obložení stěn a stropu, to se vrazí do kvalitního pohledového betonu. Ale zrovna v budově knihovny, kde bude nutné neustále bojovat s prachem, to má celkem opodstatnění. Možná v tamním přednáškovém sále uspořádáme jednou nějaký con, zatím

doporučuji nevynechat příležitost k prohlídce, pokud se tedy ještě nějaká vyskytne, než bude budova otevřena i pro veřejnost. Najdete ji na místě parkoviště, přes které jsme chodili na Pragocony a Parcon 2001 z Kulaťáku do Bílé ulice.

● **20. října** v RUR celkem ospalo, jediné vzrušení vyvolaly výborné marcipánové kuličky, které donesl Honza Vaněk jr. Na pultě leží literární tragédie roku **Rtut'**, drahá, tlustá, a kurevsky špatně přeložená kniha Neala Stephensona :-)

Mám chuť zvolat: Ivo Reitmayere, našli se tví pokračovatelé, i když je asi nikdo nehledal. Koniáší, vrať se.

Takový normální den

● **21. října** ráno v Tritonu pomáhám shánět spojení na dědice Jindry Smékala, když tu telefon, z něhož jsem po chvíli vyrozuměl, že mám být na Digifóru, naštěstí jsem si vzpomněl, že se nekoná v Pakulu, ale v hotelu Clarion. Občerstvení tu bylo lepší, místa zase méně, nicméně hodinka strávená za stolkem časopisu Digitální fotografie s Haničkou Janišovou mi vynahradila všechna tohodenní utrpení.

Když jsem se okolo třetí dostal do rachoty, již na mě čekal Miki Čambal, výrobce sošek sfingy Ceny Akademie a Trifida, probrali jsme termíny a tak, a byl čas, aby se objevila Cellindra, ve škole má kratší oddychový čas a nabídl se něco přečíst a posoudit.

K Červené cibuli na Klub Julese Vernea jsem se dostal o půl hodiny později než obvykle, ale to mi nezabránilo vychutnat tamní boršč. Servírky si hrály na hodnou a zlou, ta černá se stále mračila, židle jí překážely a prodlužovačka od projektoru překračovala, jako by to byla anakonda, bloncka naopak byla samý smích, možná je tu nová, nebyla mi alespoň povědomá a třeba ji ten smích ještě přejde :-)

Přednášku na téma putování po Vietnamu drželi Petr a Denisa Hořejšovi. Pozvala je tuším Jolana a velmi se tím zasloužila o KJV a vysokou úroveň jeho přednášek (stejně jako její Honza, který dokázal zorganizovat projektor v poslední čtvrt-hodině před přednáškou).

Cestovatelé nám své zážitky předávali s velkou bezprostředností a s nemalou dávkou možná až neuvědomělého smyslu pro komično a komediálnost, obzvláště Denisa. Opravdu večer, který by měl vyvážit zběsilost dne, kdybych odolal a okolo půlnoci nezačal testovat jeden nápad, jak obejít hroucení mého programu pro Tesco. Nefungovalo to.

● **22. října** ráno mi Franta Houdek přinesl svůj počítač, který se nechová, jak by měl, a Richard Klíčnik tím vyhrožuje. A ozval se Vlado Srpoň, už našel cestu ke Kruhu a měli bychom se tam zítra potkat.

Vyšel další IK, tak narychlo vyrábím rozesílací seznam.

● **23. října** se chystám do Neoluxoru kouknout, jak Monika z Tritonu uvádí na trh nového Žambocha, abych zjistil, že to proběhlo již včera.

Konečně jsem se dostal k četbě Vidoucího, první přečtená povídka mě trochu rozhodila, hrozně napsané, ale nápad tam byl, tak uvidíme jaké budou další. Ale řekl bych, že by druhé kolo mělo být užší, osmnáct věcí je zjevně moc, tedy alespoň doufám, že ta hrůza není z celého souboru to nejlepší.

Večer u Kruhu čekám s Pavlem Březinou, Editou Dufkovou, Jitou, Kovanicem a Vladem Říšou na Vlada Srponě. Zase jsem se nedočkal, ale než jsem to vzdal, vyslechl jsem si několik historek o Vlodo(Říšo)vých kamarádech, také vysokých sportovcích, kteří přežili nečekaný návrat manžela nepohodlně a zdraví nebezpečně schovaní za skříní, která byla menší než oni. Pak jsem musel odkvačit, ale vytrvalejší vysedávající se nakonec po osmé hodině Vlada Srponě, který se zdržel v rachotě, dočkali.

● **25. října** odpoledne k nám do Ruzyně dorazil Regis a společně jsme se vypravili na večírek k Rámišovým. Ač jsme dorazili docela brzy, již nás tam, krom Vladana a Věry, čekali Sanča a Jan Vaněk jr. Pak dorazila ještě Hanička Janišová, byla ten den kmotrou na křtu malého Jáchima Šimona Jandourka, druhým kmotrem byl Jeroným Klimeš, který se zdá být stejně zábavným chlapíkem jako psychologem (viz jeho poradna na webových Lidovkách). Doufám jen, že Jandourkovi nikdy jeho rady potřebovat nebudou.

Hana si listovala v novém Interkomu a ujišťovala se, že Jarek Kopeček je ten Jaromír, kterého poznala jako recenzenta při práci v Pasece. Když dorazil Viktor, donesl mi sbírku povídek od Michela Fabera Fahrenheitova dvojčata. Vydalo je nakladatelství Knihy Zlín. Byl jsem celkem překvapen, jak se nakladatelství s regionálním názvem dobře orientuje. Jmenovat se pivovar Pivo Zlín, pijí jej jen místní, pro nakladatele to zdá se neplatí.

Vladan jako vzorný hostitel dohlížel, aby nikomu nezůstala sklenka dlouho prázdná, obával jsem se trochu množství medoviny, která ve mně toho večera zmizela, ale kvalita zřejmě neškodí v jakémkoli množství a ráno bylo svěží, jak dlouho nepamatuji.

Právě podělané volby způsobily, že jsme řečmi o politice ztratili víc času, než bylo obvyklé i moudré, ale jinak se myslím večírek vydařil a těšíme se na jeho opakování s Vilmou a Martinem přesně za týden.

■ **25. října** uspořádal Robo lehce odložený DOCCON. Výběr pochutin byl tradičně pestrý, v rámci nevědomé kooperace se zde například sešla kompletní řada chipsů Bohemia Senza. V nabídce nápojů byla kvalitní chorvatská rakija nebo tři druhy grappy. Jako kolektivní dar byla předána láhev rumu Barceló Imperial, individuálně pak dostal oslavenec mimo jiné čokolády roztodivných příchutí. Poslední hosté odcházeli na půlnoční rozjezd.

■ **26. října** dělali zástupci Pochmurné neděle průvodce po Brně Láďovi Čermákovi s přítelkyní. Seznámili se s místními pamětihodnostmi, vyšplhali na věže Petrova a vyslechl si obvyklé jízlivosti na adresu Pražáků. Večer jsme zakončili v Empire na náměstí Svobody.

■ **28. října** byl Den otevřených dveří na hvězdárně. Vyzkoušeli jsme nové polohovací sedačky ve velkém planetáriu (spát v nich nejde), šmírovali dalekohledy okolí a užili si zábavné fyzikální pokusy prezentované opravdu vtipně mladým zaměstnancem hvězdárny. Pak jsme řešili, kam se přesuneme, nakonec jsme nakoupili ingredience na pizzu a zajeli k nám. Po pozdním obědě jsme trochu dováděli s Wii. **Marvin**

● **28. září** se okolo našeho plotu sune naše čacká armáda, většina techniky je zjevně pojízdná, dost znatelné zlepšení proti památné cestě čtyř transportérů na ochranu Svobodné Evropy.

● **29. září** jsem U kruhu objednal salónek na Lišákovo (Vojtěch Kopský, překladatel Sobeckého genu) povídání o jeho pouti (stopem) do Santiaga de Compostela, obvykle se tam chodí k hrobu apoštola Jakuba, ale Lišák jako zrec Ještírčí cirkve se šel poklonit ostatkům ještírka Priscilliana, který je tam ve skutečnosti pohřben.

Vedle tradičních středečnicků konečně dorazil i Vlado Srpoň, pracuje v Praze a asi si tu nemá s kým popovídat, protože zdatně rušil přednášejícího svými připomínkami a odbočkami.

● **30. září** opět u Kruhu čekám na Pagiho, abych mu předal recenzní výtisky, něco podobného tu pořádá i Michael Bronec, asi vydal nějaký další Amber.

● **31. září** se u mě v práci sešli Richard Podaný a Viktor Janiš, aby si předali třetí díl opusu Alana Moora: Ztracený holky. Což poměrně brzy vedlo k diskusi o obtížích překladu pornografie jako umění do českých realii a jazykových úzů. Richard se původně zastavil, aby u mě deponoval balík Laskavých bohů pro přátele a recenzenty a mně věnoval i Šitičko od Marjane Satrapiové a Jak rozumět komiksu od Scotta McClouda.

Pak jsem ještě předal Dárečkovi Interkomu pro Plzeň a krátce po šesté dorazím na Suchý vršek, kde mě dohání Julie, přijela asi dřívějším metrem, ale trochu zabloudila jako většina prvonávštěvníků. Věra nachystala suroviny na Potlachovo raclettadlo, a tak jsem se ustanovil šéfkuchařem, Sanča s Julii mi pomáhaly a brzy jsme stačili sytit nově příchozího Honzu Vaňka, Michaelu, Viktora (bez Haničky) a konečně po sedmé i Klímovy, dorazili oba, Martin i Vilma, která spolu se všemi dcerami prodělala ohavnou chřípku distribuovanou klimatizací letadla, kterým v sobotu 25. přiletěly.

Martin chtěl znát náš názor na poslední dění v Kocourkově, zvláště potom, co občanstvo protestně zvolilo nové zloděje, protože ti staří u koryt mlaskali příliš nahlas. Původní myšlenka, že volby mají zajistit zvolení někoho, kdo nekrade, se u nás zjevně neuchytila.

My byli naopak zvědaví na pohled na život v Anglii zevnitř. Martin, který své osobní zkušenosti doplňoval srovnáváním informací, které mu poskytují jeho dvě oblíbené tiskoviny, totiž Spectator a Private Eye, pravil, že byl překvapen tím, že v Anglii koncept multikulturní společnosti takřka funguje, tedy alespoň v jeho prosperujícím okolí (až teď mě ale napadá, zda nezaměňuje multikulturní a multirasovou společnost). Dále pravil, že lépe rozumí frustracím nižších tříd (nižších než střední), takřka kdykoli se píše o někom úspěšném v politice, je u něho obvykle uvedeno, jak skvěle si v ní vedl už jeho otec a dědeček (a zveřejnění rodokmenu až k Vilému Dobyvateli brání jen rozsah článku), pokud se někdo prosadí literárně, obvykle se dovíme, i co napsal jeho otec a že v literárním salónu jeho babičky se sešel Wells s G. B. Showem. Na druhou stranu je to ale spíše věc statistiky než železná pravidlo: John Major byl synem cirkusáka (koho pro naši politickou scénu vygenerují Kočkoví?) a baronka Thatherová dcera hokynáře. A o Rowlingové

také nikdo před HP neslyšel (a já doufám, že po něm už také ne).

Mé konzervativní já mi ovšem říká, že lidem, kterým nejvíce vadí, že mají menší šanci stát se poslancem než syn lorda a absolvent soukromné školy, obvykle dělá problém i stát se lepším účetním či tramvajákem (v GB asi spíše autobusákem), a třídní frustrace je dobrou záminkou/výmluvou proč se vůbec ani o nic nepokoušet.

Vilma stále nemá dopsanou povídku do Jirešovy antologie tuším o cestování v čase, navíc se jí už tradičně rozrostla a stále chybí závěr, doufala, že to dopíše v Praze, ale pro chřípku se k psaní nedostala...

■ **1. listopadu** jsme slavili Halloween (máme party vždy v sobotu, bez ohledu na přesné datum). Přes původní očekávání bylo letos dýní dost, jen spíše menších. Namíchal jsme nějaké drinky, zapózoval v kostýmu, ovšem většinu času jsme trávili vyřezáváním a dlabáním. Nakonec jsme vynosili naše výtvary do předzahrádky, pořídili fotodokumentaci a pak ještě do prvního rozjezdu poseděli v teple.

Marvin

● **2. listopadu** jsem si uhnal pěknou depresi četbou fanouškovských výlevů na téma co by fandom měl a neměl dělat. Alespoň kalendářně již dospěli lidé argumentovali způsobem:

Já měl tento návrh/požadavek a oni jej nerealizovali, tedy nejenže jsou špatní, ale ani nemá cenu, abych s nimi dál nějak komunikoval. Navíc jako obvykle šlo spíše o špatnou paměť a chyby v komunikaci než o věcný problém. Například, tam kde údajně šlo o to, že Rada zamítla možnost konat Poradu mimo Březovou, šlo ve skutečnosti o to, že Rada nechce po řadě špatných zkušeností pořádat Porady na conech. Což by samozřejmě bylo možné, kdyby někdo přivezl návrh alternativní lokality s nějakým ceníkem, jízdními rády a vlastní pozitivní zkušeností s daným místem. Říct lidem, kterým se v Pohodě líbí, že bych se scházel raději někde jinde, a být zklamaný, že si sami nezařídí odsun na nějaké jiné místo, je dle mého projev dětinskosti.

Tím, že jsem, alespoň dle mého, ukázal zcestnost jedné výhrady, nechci ani jen naznačit, že i všechny ostatní výtky jsou této povahy, jen bych ctěně kritiky z řad „neofanů“ chtěl upozornit, že dinosauři-tahouni mají také i jiný životní program než jen starost o ČS Fandom, a ten vypadá jak vypadá také proto, že už mu o mnoho více nejsou schopni věnovat, starají se tedy alespoň o to, co považují za nejdůležitější, tj. „vůbec celý ten krám nějak udržovat v chodu“.

● **3. listopadu** Richard Podaný u mě minulý týden v pátek deponoval výtisky Laskavých bohů od Litela pro zájemce z NYXu, v pondělí dopoledne se u mě pro svůj výtisk zastavil Martin Šust a odpoledne poslal do mého doupěte za stejným účelem Radim Rouče Danielu (Vortavor). Tu jsem neviděl snad ještě déle než Martina, má jiný účes a asi i trochu zhubla, ne že by to předtím nějak potřebovala, nicméně musím uznat, že to byl krok správným směrem a sluší jí to.

V metru jsem cestou do RUR potkal Pavla Kosatíka, tak jsme pár minut (proč se najednou ten interval zdál tak krátký) promluvili o Sašovi Kramerovi a Vladimíru Svobodovi a už tu bylo: „Ukončete nástup...“

V RUR Filip klnul z plna hrdla počítači a zjevně byl celkově nenaložen. Jen tak tak jsem unikl lynčování za své naléhavé doporučení, aby na FF speciálu navštívil Kabaret Caligula, asi mu nějak nepadl do noty, nejspíše nadšeným pražským ochotníkem Chotěboř nepřípadla tak důležitá, aby tam prezentovali své nejlepší kousky typu „Jidášku, kamaráde, můžeš mluvit?“. Ale je možné, že by se Filipovi nezavděčili ani tím...

Honza Macháček mi vytkl kritiku posledního Darionova opusu, který jsem pomluvil bez čtení, nicméně si trvám na svém, jednak jsem Zelenou prolístoval a zdála se mi tak podobná nepovedenému Divopivu, že si vyhrajuji právo dál nic od autora neriskovat. Filip ostatně po jedné špatné zkušenosti s Caligulou také dobrovolně na žádného nepůjde, a možná jej dokonce pomluví v Dogmatu. :-)

● **4. listopadu** se u mě zastavil krátce Honza Poláček a donesl mi první část románu na motivy své povídky v Impériu Bohemorum. Má nemocnou matku a já zase spěchal na schůzku s Ivanem Adamovičem, se kterým jsme šli zpovídat Vladimíra Svobodu, dnes jednaosmdesátiletého sestavitele antologie Tunel do pozítí. Ivana zajímala hlavně výtvarná stránka věci (chystá velkou putovní výstavu o socialistické estetice se zaměřením na SF a víru v budoucnost, pokud máte nějaké zajímavé artefakty z padesátých a šedesátých let, napište), mně šlo spíše o obecné otázky proměny vnímání žánru ve víru mírně šílené doby (která ale vzhledem k věku a množství sil byla pro V. Svobodu dobou vrcholu a v životě tou nejlepší).

Probrali jsme vydávání St. Lema, spolupráci s T. Rotreklem a L. Součkem, zjistili jsme, že podobnost Tunelu s Labyrintem nebyla náhodná, a že Václava Kajdoše ke spolupráci na Tunelu přivedl Fr. Jungwirth. Že v dávné době konání Miniconů na kolejích na Jižním městě tam byl VI. Svoboda jednou přiveden Ondřejem Neffem, ale pro něho tam byla přílišná atmosféra sekty a utekl. Obávám se, že con dnes by asi vůbec nepřežil :-)

Zajímavé bylo líčení věčného boje o papír, bolševik ani nemusel moc hlídat, redakce samé ostřížím zrakem sledovaly, aby třeba nevyšlo více detektivek, SF či západní literatury na úkor próz z bulharského venkova, protože lidé, kteří na nich pracovali, byli také zainteresováni na jejich vyjití.

Dnes už veselá perlička na závěr: Albatros (nebo tehdy ještě SNDK?) vydal dětskou encyklopedii a vnučata upozornila Antonína Novotného, že není mezi fotografiemi dvou set nejvýznamějších zjevů století. Hodně lidí přišlo o místo a nepomohlo ani, že na jiné straně měl Tonda celostránkové barené foto. Navíc se stránka měla v celém vydání vyměnit, což by byla ekonomická katastrofa. Naštěstí se v redakci od *Euarda Goldstücker*a dověděli, že Novotný půjde brzy od válu, a tak jen počkali s vydáním a nic neměnili.

Byl to velmi příjemný večer, a když jsem si uvědomil, že jsem jej také mohl strávit hádáním o tom, kdo brzdí rozvoj ČS fandomu, drala se mi přes rty slova, o nichž by Cellindra nevěřila, že je znám :-).

● **6. listopadu** se u Kruhu potkávám Veselou Haninou. Probrali jsme Cynickou fantastiku, já se pochlubil novým IK a trochu mě zklamalo, že se v něm nepoznala.

● **7. listopadu** mi před divadlem napsala Jeho Excellence:

A propos, dnes jsem se na polském literárním večeru zapojil do místní SF. Zničehonic ke mně přistoupil jakýsi Korejec a na místní poměry obstojnou angličtinou mi řekl, že strašně doufal, že přijdu, že se se mnou chtěl hrozně seznámit, protože je ... jediný korejský specializovaný nakladatel SF a bývalý šéfredaktor místního SF časopisu!!! Tak jsme se dohodli, že se příští týden sejdem, on mi přinese ukázat knihy (ted' vydal dva Lemy) a pustíme se do české SF... Ne nadarmo tu mám české texty v angličtině... A taky mi slibil DVD s místním prvním SF filmem Monstrum Jongkari („Godzilla“ ze Severní Koreje zničí Soul).

Soudné sestry v Dlouhé

Přišla mi pozvánka na slavnostní křest audioknih Zeměplochy, který měl následovat po představení Soudných sester. Přesto, že to bylo v pátek, kdy už všeho mívám plné zuby, jsem neodolal, a udělal jsem dobře.

Pavel Koutský a Michaela Husáková pozvali zástupce SF médií, Toma Němce a Vlada Říšu, spoustu kamarádů, takže bylo možné na jednom místě potkat Martina Šusta a Wajtu Běhounka s partnerkami, Petru Neomillnerovou, Vlád'u Kejvala, Pavla Renčína, Jirku Procházku, Vaška Pravdu s chotí, Zeměplošníky Fajla a Hadatího, děvče pozoruhodně podobné Martině (přesto, že s sebou vlekla desky s kresbami, nebyla to ona), spoustu i mně neznámých mláďat a samozřejmě Mistra Kantůrka s manželkou a dcerou Marií.

O vlastním představení psát moc nebudu, když i já je viděl již potřetí, mohu snad předpokládat, že je všichni znáte, přinejmenším z TV. První část jsem si moc neužil, seděl přede mnou nejméně dvoumetrovy nešťastník, kterého nejspíše ještě bolela záda a krk, který si často musel uvolňovat důmyslnou sérií cviků (také to mohlo být bezohledné hovado bez kapky sebe-reflexe, ale raději u lidí doufám v to lepší). Proto jsem si po přestávce přesedl na volné místo vedle Petry Neomillnerové, do přesného středu třetí řady, kde jsem mohl využít i to, že mi Michaela donesla bryle na dálku. Kolik zajímavých detailů jsem v předchozích představeních přehlédl. :-)

Čarodějky byly výborné, Magráta Česneková v podání Kláry Sedláčkové-Oltové úžasná, stařenka Oggová skvělá, bábi Zlopočasná dobrá, Vévoda a Smřf a Šašek rovněž skvělí...

O přestávce jsem si s Honzou Kantůrkem povídal o tom, jak přišel ke svému famóznímu obleku (šil se šest let), a s Failem, že jsem v poslední době potkával častěji jeho bejvalky než jeho.

Po představení následoval křest tří audioknih, jak jinak než rumem, ale smí se mu tak vůbec říkat, možná to byl tuzemák, a pak krátká tombola, ve které jedno z CDček vyhrál kámoš syna JWP (přišel na lístek Ondřeje Neffa, kterému se to nějak nehodilo).

Pavel Koutský myslím fandomu předvedl, jak by se profesionálně mělo dělat promo, jen mi chybělo alespoň pár minut poslechu z nabízeného produktu, nebo měl Honzu „přinutit“, aby něco přečetl na místě, třeba z dosud nevydané knihy, snad by taková nevyžádaná reklama Talpress nepohoršila. Divadlo plné lidí by lépe chápal, oč přišli ti, co nevyhráli v tombole.

Pak jsme se přesunuli do divadelního klubu, kde naštěstí čekalo občerstvení, po tříhodinovém představení, půlhodinovém tleskání a napětí v tombole jednomu vyhládně a vysmedne. Škoda, že Honza musel zůstat ve foyer divadla, kde podepisoval zájemcům jejich CDčka; chyběl tak jednotící prvek a středobod večera, který se změnil na běžné klábosení známých nad chlebičky a kuřecími nugetami.

Já se zapletl do hovoru s JWP, nediplomaticky jsem pochválil představení, ptát se Jirky, zda také upřednostňuje humor, který není směšný (vysvětlení pro JK: podbízivý, prvoplánový, repetitivní, při kterém se cítíme trapně za jeho tvůrce, nikoli takový, který nás rozesměje), ode mne nebylo pěkné, i hluchý by v tom musel slyšet implicitní otázku: tak proč k čertu takový nepíšeš? Odtud jsme se dostali k obsesivnímu JFK, neodolal jsem a na příkladu trilogie „Královny nemají nohy“ Vladimíra Neffa demonstrovat autora, který psal o Rudolfské době tak, že čtenář neměl dojem, že sleduje parafrázi Císařova pekaře. Škoda, že to Jirka nečetl, tak jsem jej alespoň upozornil na minirecenzi v literárním týdeníku A2, kde Jiří G. Růžička lépe, než bych kdy dokázal já, poukázal na katastrofická úskalí současné Jirkovy tvorby (viz str. 14).

● Nabitá sobota 8. listopadu:

Na knižním veletrhu Bibliotéka v Bratislavě se uskutečnilo vyhlášení výsledků povídkové soutěže **Cena Fantázie 2008**. Po vyhlášení výsledků proběhl slavnostní křest sborníku soutěže.

Pavel Renčím pořádal v restauraci Sklep **setkání svých čtenářů** (ne všech :-)

V DDM Kobylysy v Přemyslenské ulici proběhl **miniDream-CON**, na který jsem se i přihlásil.

Závěrečným dnem vrcholil pražský **comicsCon**, ale celý den přišlo a zlobila mě záda, a tak jsem zůstal doma :-) a pracoval na IK.

● **10. listopadu** do RUR dorazil Richard Klíčnik, by poplatil dluhy, které nadělal na comicsConu, asi bylo co nakupovat. Dověděli jsme se od něho, že do síně komiksově slávy vstoupil Vlastislav Toman, a pak jsem musel odkvačit do Vinohradského divadla na Lásky hru osudnou (Jak se dělá divadlo) od bratří Čapků, už druhé divadlo o divadle v jednom týdnu, to nemůže být náhoda :-)

● **12. listopadu** se středečníci schází v salonku restaurace Orlík, zamluvil Mirko Navara, údajně kvůli nekuřáckému salonku, ale podezírám je, že prchají před hlasem Vlada Srponě. Jarek Kopeček hovořil o svých pákistánských zkušenostech a dobrodružstvích. Dobrodružství tedy bylo pomálu, protože je tam pro člověka z civilizace již tak nebezpečno, že účastníci kongresu prakticky neopustili hotel Pákistánské jaderné agentury. Následkem toho přibral asi 5 kg, takže je to tam vlastně nebezpečné po všech stránkách.

● **13. listopadu** se u Kruhu jen mihnu, ostatně byl tam jen Pavel Březina, Honza Kovanic a Michael Bronec, a spěchám do divadla Bez zábradlí na představení Hrdý Budžes. Bára Hrzánová skutečně excelovala, hned jsem představení doporučil přátelům obdařeným přemýšlivými a předčasně vyspělými dětmi, a musím se podívat, kde hrají Oněgin byl Rusák.

Zdeněk Rampas

pokračování ze strany 1 všechno ještě bylo v Plzni pokaženo, na to došlo až později a v kruhu vpravdě rodinném.

Parcon 2010 byl představen v přesnějších rysech i s lo- gem. Tento mezinárodní con bude velkým pokusem a musím říct, že odvahu organizátorů skutečně obdivuji. Platby budou probíhat, zdá se, v eurech, kurzy budou vymyšlet sami organi- zátoři. Ubytování zajistí z 90% polská strana.

CKČ v novém hávu

Dále promluvila Jiřina Vorlová o Geně Karla Čapka, done- dávná jediném velkém projektu Fandomu. Příspěvků do soutě- že přibývá, u porotců je trend opačný. Soutěž se našťestí digi- talizuje a přechází se na nový systém hodnocení, což snad od- liv čtecích otroků zastaví. Pavel Mikuláščík, Pagi a Darth Zira se zabývali především prostředím fandomového webu, tvor- bou kalendáře akcí a podobně, přičemž Pagi ještě výrazně pří- spíval svými silami ke zdárnému proběhnutí Parconu 2008.

K mírné nelibosti zkušenějších harcovníků porad jsme si prosadily ještě zprávu o činnosti klubů, neb jsme potřebovaly udělat reklamu naší literární soutěži Vidoucí a novým strán- kám Islingtonu. Podařilo se nám pro druhé kolo získat několik velmi kvalitních porotců, za což nám pár výkřiků odporu stálo. Nicméně celá situace vybízí k úvaze – o svých aktivitách refe- rovaly pouze kluby mladých fanů, zdá se, že kluby, které zastu- povali přítomní dinos, již zcela upadly do rigor mortis.

Randalf – slupka všeho zla

Posledním bodem programu před obědem se staly kandida- tury do Rady. Aspirantů se sešlo o jednoho víc, než je míst (Ran- dalf, jinak vše při starém), pročez bylo nutno hlasovat. Během oběda žádný extra lobbying neprobíhal a až po řízku se salátem došlo na nějaké to vysvětlování osobních názorů. Po volbě zůs- talo obsazení Rady nezměněno, ač k našemu překvapení Ran- dalf zůstal jen dva hlasy za Pagim. Byl to pokus o změnu, který se nevydařil. Možná je to v tomhle případě dobře, možná taky ne, ale to je těžké posoudit. O zákulisi a tahání za nitky máme my mladší po čertech málo informací. Ostatně nevím, kdo všechno dal Randalfovi hlas, a je možné, že někteří prostě jen chtěli vědět, co by udělal, kdyby byl skutečně zvolen.

Bod „Různé“ v sobě skrýval hlavně debatu o podobě CKČ, jež se zvrhla v nesmyslnou hádku o udá- vání délky povídky – v normostranách nebo v počtu znaků – která vy- ústila v konstatování, že hlavní slo- vo má administrátor soutěže a není co řešit. Nu, alespoň měli někteří z nás možnost spokojeně dohnat noční spánkový deficit. Dále se pro- bíralo směřování Parconu za světlý- mi zítřky pod taktovkou Fandomu. Padlo několik vcelku konstruktiv- ních návrhů na vylepšení programu, kdy hlavní myšlenkou byla jakási

druhá programová linie, zaměřená na oddych od přednášek. Oddychová linie by přilákala mladistvé intelektuální fany, kteří si radši zajdou zahrát hru či nakreslit komiks, než sednout na bar, kde nikoho neznají. I když nezdálo se, že by tato myšlenka získala mezi radou starších významnější podporu.

Hanba mužům, kterým žena vládne!

Peťo Pavelko přinesl několik zajímavých informací o Euro- conech a oceněních s nimi spojených, pročez Porada byla ukončena a nastalo oslavování nové předsedkyně Rady – prv- ní ženy v čele Fandomu. Ano, hádáte správně – Darth Zira má tu čest na celý další rok vykonávat tuto funkci. Na její zdraví jsme si připili jak jinak než medovinou a já se dostala do rozpa- ků, když jsem zjistila, že obrázek na její hrudi, který se marně snažím rozluštit, je rafinovaná díra ve svetru.

S Cell jsme uvažovaly o opuštění Porady již v sobotu večer, což taky polovina účastníků učinila, ale nakonec nás zaujala rozprava s panem prezidentem, který se nám rozhodl z druhé- ho pohledu poodhalit oponu zakrývající kvasné proudy Fando- mového dění.

S nadějí obrácíme své tváře k budoucnosti

K večeru se prořídila společnost shlukla v barové místnosti. Vzpomínalo se na minulost, plánovala se budoucnost, šířily se klepy a Lucas se choval nevhodně. Nakonec došlo i k dlouho odkládané emotivní hádce, když ostatní organizátoři Parconu vznesli protesty k Lucasově interpretaci některých organiza- čních zádrhelů a Lucas si je – pry – musel udobřovat.

Účast na podzimní Poradě 2008 byla spíše podprůměrná; přijelo pouze 18 zástupců klubů. Postrádán byl například Jakub z Maelströmu a Vašek Pravda taktéž nedorazil, ačkoliv to- ho zřejmě zajímají jen jarní Porady. Doufejme, že se nové kluby Cyrano a Ring stanou pravidelnými účastníky Porad, když už jim stálo za to přijet se představit. Příště už budou moci ales- poň hlasovat.

**Adelhaida a Cellindra
za pomlouvачný SFK Islington
(sfkislington.cz)**

Pusťte nás mezi sebe, mluďte s námi! ... Nebo se nedivte.

„Skurvenej neofani!“ vykřikl tenkrát Netopejř, když mě poprvé spatřil. I s tím „s“ na začátku. Objevila jsem totiž inzerát shánějící pomocný personál pro amatérské zeměplošské divadlo a rozhodla jsem se zapojit. „To je v pořádku, jsi neofan, a všichni neofani jsou skurvení.“ utěšoval mne Richard Klíčník. Neurazila jsem se a na internetu si vyhledala, co je to neofan, fan, dinosaurus, divočák, fandom. Udivilo mne, a potěšilo, že se lidé s podobnými zájmy, jako mám já, navzájem sdružují. I zatoužila jsem patřit do fandomu.

Zdařilo se mi to vcelku rychle a úspěšně. Začala jsem jezdit na cony, našla si zde dobré přátele, aktivně jsem se zapojila do fantastického dění. Pila jsem, zpívala, přednášela, psala, dokonce klub jsem si s kamarády založila. Seznámila jsem se s lidmi, kteří pro svět fantastiky něco udělali, a dozvěděla jsem se, že existuje i Fandom s velkým „F“. I zatoužila jsem patřit do Fandomu.

To se mi ale nepovedlo. Přijela jsem na Poradu 2006 s parťou nadšenců. Chtěli jsme pomáhat, ne měnit svět. Chtěli jsme říct, co chceme, co si myslíme, a najít společnou řeč. Nikdo se s námi ne bavil.

Usoudila jsem, že nejsme dostatečně na úrovni a neměli jsme tam vůbec jezdit. Jenže během dvou let snažení jsem dospěla k názoru, že i kdybychom byli inteligentně na úrovni hlemýždě zahradního, máme právo rozhodovat o dění, jehož jsme účastníky.

Na stránkách Fandomu – jejichž vzhled i obsah by mohl být stokrát lepší, kdyby k jejich výstavbě byli přizváni mladší studující fanové s větším množstvím volného času – jsem našla

Quo vadis, Fandom?

reakce na esej

Pusťte nás mezi sebe, mluďte s námi! ... Nebo se nedivte.

Poznámká autorky: Uvědomují si, že v tomto textu nadsazují a některé věci dovádím do extrémů. Je to proto, aby si čtenáři uvědomili, v jak absurdní situaci jsme se ocitli.

K čemu vůbec je Fandom? slyším pokaždé, když některého z mladších fanů zvu na některou z Porad. Proč bychom měli být členem Fandomu? Je to k něčemu dobré?

Odpovědí je pořád ještě jednoznačné NE. Mladé fany až na výjimky nezajímá, jak probíhají ročníky CKČ, nemají zájem hlasovat o Mlokovi či Ludvíkovi a už vůbec nejsou zvědaví na žabomyší války, které ve Fandomu neustále zuří. Snad jen Parcon by mohl některé z nich zaujmout, ale jak jsme viděli letos, ani ten už není dostatečným lákadlem.

Je s podivem, že za ta léta své existence Fandom ještě nepřišel na to, jak jít s dobou. Na Poradách rozhodují o dění lidé, z nichž dvě třetiny nenavštíví víc než pár conů ročně, a to jen těch kamarádkových, bez programu, zato s pivem. Neznají současný fandom, nevědí nic o tom, co se děje v jeho jádru. Žijí ve své soukromé bublině. Největší vliv na rozhodování mají pořád ještě kluby, které jsou mrtvé, nebo z nichž je aktivní všeho všudy jediný člověk. Žijící, prosperující a otevřené kluby jsou v menšině a díky tomu nemají nejmenší příležitost cokoliv

odkaz na historii Fandomu. Byla jsem překvapena, že vznikal až v osmdesátých letech dvacátého století, protože svou rigiditou se podobá katolické církvi. Proč tak mladá organizace, zaměřená na techniku a fantazii, tedy na věci, jež snad nemají hranice, zamrzla ve struktuře režimu, v němž se zrodila?

Na letošní podzimní Poradě proběhla, dle mého názoru, velmi konstruktivní diskuse na téma „podoba Parconů v budoucnosti“. Z úst mladých fanů padlo mnoho návrhů, mnoho připomínek a nápadů, co by na Parconech mohlo být. Po jejím ukončení jsem zaslechla rozhovor dvou členů rady. Jeden říkal něco ve smyslu, že celá ta debata byla zbytečná. Druhý odpověděl: „No jo, musíš je nechat vykecat.“ O pár hodin později se jiný pozastavoval nad tím, že účast na Poradách je rok od roku slabší.

Jsmo pořád jen „skurvení neofani“, ač se ve fandomu pohybujeme již řadu let. Snažíme se projít gumovou stěnou, jež nás odděluje od dinosaurů. Vždy, když už se zdá, že jsme se dostali dál, že snad budeme přijati mezi ty, kteří rozhodují, jsme mrštěni zpět nechutí a nezájmem. Co hůře, tato lhostejnost je často maskována za prostor k vyjednávání. My, skurvení neofani, chceme mezi vás. Chceme se od vás učit, pomáhat vám a jednou převzít vaše funkce. Tak totiž funguje každá zdravá organizace. My, kteří ještě jezdíme na Porady, nejsme ti neaktivnější. Ti nejlepší už jsou Fandomem znechuceni. Jejich kluby z něj vystupují, nebo se k tomu chystají. Jak to bude pokračovat, je nasnadě. Proto ještě jednou, ale již slabším hlasem říkám: „Dinosauri, pusťte nás mezi sebe, bavte se s námi... nebo se nedivte, že vám na Porady nikdo nepřijede.“

Adelhaida

ovlivnit. Snaží se být vyslyšeny, ale jejich neustálé pokusy jsou s železnou pravidelností potírány. Do vedení Fandomu se dostane jen člověk, smýšlející stejně jako konzervativní většina. Začne-li se příliš odlišovat, je nemilosrdně vykopnut.

Nad mnohými z výše nastolených palčivých otázek se ale mezi řadovými fany diskutovalo a stále diskutuje. Na serveru Nyx.cz vznikl před časem seznam toho, co by mohl Fandom pro mladé aktivní fanoušky dělat. Byl výsledkem dlouhých a poměrně divokých diskusí, do kterých se zapojily osoby ze skutečného fandomu, lidé, kteří jsou ve středu dění fanouškovského hnutí, a měli by tedy být vyslyšeni ze všech nejdůležitější. Když byly ovšem tyto plány předneseny a celý večer probírány na osobní schůzce mladých fanů a zástupců Fandomu, odrazily se od betonové zdi nesouhlasu.

Návrhů, jak přilákat na Porady a následně do Fandomu nové kluby – nebo ty staré, které ztratily zájem – je také mnoho a také se nesetkávají se souhlasným přijetím. Nejspíš proto, že jsme se ocitli v začarovaném kruhu: lidé do Fandomu nepijí, dokud jim Fandom nebude mít co nabídnout. A Fandom jim stále nic nenabízí, proto lidé do Fandomu nepřibývají. A nejsem si jistá, jestli pořádání Parconů bude stačit. Snad je to ale první krok, který by mohly následovat další. Ale pro to je třeba něco udělat. Něco změnit. Stačí maličkosti, například místo konání Porad. Jenže to by vyžadovalo kompletně změnit zažitě myšlení. ➔

Fandom s velkým F by – podle mého, možná naivního, názoru – měli tvořit lidé z fandomu s malým f, lidé, kteří jsou

Kam to kráčíme...

v něm vidět, kteří jej formují; odcizení těchto dvou těles spolehlivě zajistí naprostou zbytečnost prvního z nich. A ona se opravdu odcizují, čím dál tím víc.

Když přijede nováček na Poradu, tak byť už léta jezdí na cony a má přátele ve všemožných scifistických klikách, pozná jen málokterého z účastníků. A nejen, že skoro nikoho nepozná! Čekal přijetí se zájmem a otevřenou náručí a dostane se mu pohledů obvykle vyhrazených pro obtížný hmyz. A pokud je ještě k tomu z klubu zaměřeného na seriál, tím hůře.

Mnozí z účastníků Porad totiž zapominají na to, že drtivou většinu fandomu v současnosti tvoří fanoušci seriálů, příznivci her a čtenáři „pokleslých“ žánrů jako manga nebo komiks. A ti všichni jsou Fandomem považováni za méněcenné, protože nečtou „vysokou“ sci-fi, přestože se nikdo z nich neobtěžuje zjistit, jestli je to vůbec pravda. Kdo jsme, abychom takto soudili jiné lidi? Jsme opravdu o tolik hodnotnější osoby, že by nás přítomnost takového plebsu rozředila? Mají opravdu naše hlasy a naše názory o tolik větší váhu? Směšné.

Kromě toho všeho náš fan nakonec ještě zjistí, že oni neznámí lidé se dovedou celé odpoledne s vervou sobě vlastní hádat o věcech naprosto podružných, o věcech, které jeho ani v nejmenším nezajímají. Jako například, kdo koho nemůže vystát a proč. Ano, jsou to pěkná témata pro večerní potlach u piva, ale patří něco takového na Porady? Proč osobní nesympatie a nevráživosti ovlivňují rozhodování tělesa, které by mělo zastřešovat všechny fanoušky a ne jen ty, kteří mají stejný názor nebo drží hubu a krok? Žabomyši války jsou více či méně jádrem každé Porady. Slyšíme je ve vážných monologích či vtipných poznámkách účastníků, manipulují s námi při lobbování, a co je nejhorší, dokonce jejich stopy najdeme i ve stanovách!

Zdá se mi, že tato situace je dlouhodobě neudržitelná. My, mladí, doufáme v evoluci, v pozvolnou proměnu Fandomu tak, aby odpovídal požadavkům současné doby, současných fanoušků. Pokud k ní ale nedojde, mohou nastat dvě varianty – buďto se Fandom kompletně zhroutí jako zbytečnost, která se skutečným fandomem nemá už nic společného, nebo přijde násilná revoluce, kdy se moci chopí ten, co bude nejvíce slyšet a bude mít nejvíce stoupenců. Chceme něco takového?

Vždy jsem si myslela, že čtenáři fantastiky jsou něčím zvláštní. Že překračují hranice, mají otevřenou mysl, přístupnou změnám, hledí s očekáváním do budoucnosti a snaží se jí pomoci utvářet. Prostě jsou to neobyčejní lidé s neobyčejným náhledem na svět. Proč se tedy tyto charakteristiky neprojevují i ve Fandomu? Je směšné, že to, co zde píšu, by klidně mohl být článek o spolku zahrádkářů nebo organizaci pěstitelů žab.

Kam tedy spěješ, Fandome? Mnozí by Tě rádi viděli padnout, aby z Tvého popela jako fénix mohla povstat nová, nezkažená bytost. Jiní se Tě zase snaží zoufale zastavit na Tvé cestě do budoucnosti a udržet tak, jak ses jim líbil, když oni byli v květu mládí. Dokud ale o Tvé budoucnosti budou rozhodovat lidé, kteří z Tvého mateřského lůna již dávno utekli, není Ti pomoci.

A všichni zapominají, že trpíš Ty a to, co představuješ. Což jsou, a vždycky byli, lidé.

Cellindra

Cellindra a Adelhaida nanesly spoustu zajímavých otázek a hlavně poskytly pohled ze strany služebně mladších fanoušků.

Nechci na články hned přímo reagovat, natož nabízet odpovědi, které mnohdy ani sám nemám. Chtěl bych, aby se jejich Quo Vadis stalo počátkem diskuse, a tak spíše než odpovědi nastolují další otázky a problémy k přemýšlení.

Nejprve pár postřehů z pohledu dinosaura:

Jedním z problémů v komunikaci fanoušků bude i různé vnímání času, dinosaurus uvažuje a vzpomíná v časových rozměrech, které mnohdy přesahují délku pobytu neofana ve fandomu, někdy dokonce dobu jeho pobytu na zeměkouli.

Vzhledem k tomu, že střední doba životnosti aktivního fanouška činí cca čtyři roky (definujeme jej třeba tak, že AF chce od fandomu více, než mu může poskytnout FF), cyničtější uvažující dinosaurus (pars pro toto) někdy pár let počká, než začne uvažovat, zda na námitkách, které ten který „potížista“ vznáší, něco není, zda časem nezmizí i s jejich nositelem.

Samozřejmě takto občas nedojde sluchu některá zajímavá iniciativa, zvláště pokud ji dotyčný neuměl dostatečně atraktivně prodat, nicméně chrání to například Fandomová ocenění před každoročními reformami či zrušením či naopak proti zakládání nových cen pro někoho, kdo v jednom roce zazářil jako kometa (a někdy pak na dalších sedmdesát let zmizí).

Odtud i ta zdánlivá nevšímavost, ignorance a arogance dinosaurů, kterou z jejich pohledu někdy vyčtete; je příliš nezajímavá vaše vyprávění o tom, kolik lidí navštívilo vaše stránky či váš LARP. Ale oni vás také obvykle neunavují líčením toho, jak toto vše dělali na konci minulého století.

Neofan (pars pro toto) občas oprávněně zehrá na to, že o mnoha věcech fandomu rozhodují kluby dinosaurů, které již takřka nevyvíjejí činnost. Možná by stálo za to se zamyslet, zda nějakou cenu nemají jejich zkušenosti z doby, kdy byli aktivní, a uvědomit si třeba i to, že ti pasivní dinos svými finančními příspěvky usnadňují přítomnost neofanů na poradách.

hodně po aktivitě prahnoucích nováčků odradí, když zjistí, že historie nezačíná jejich skvělou osobou a titánskými činy. Není třeba uctívat patriarchy, ale k začlenění se do již existujícího společenství je třeba brát v úvahu existující vztahy a současný stav, který nějak vznikl a má své příčiny.

Na Poradu lze jet v zásadě asi třemi způsoby: chce se mi tam, jsem zvědav na to společenství a jsem ochoten tomu něco obětovat (nad rámec nepohodlí cesty). Protože se sám nijak neprosazují (netroufám si, mám dojem, že by mé informace stejně nikoho nezajímaly, nemám co říci, a pokud ano, neumím to udělat zajímavě), nikdo si mě příliš nevšímá, ale když se tam objevím potřeji (nebo třetím rokem:-), zjišťuji, že mě ostatní berou jako jednoho ze svého středu...

Nebo vím, co chci, opatřím si IK s popisem předchozích porad, nastuduju si Kdo je kdo, projdu stránky lidí, kteří tam jezdí dnes, a situace „nikoho neznám a nikdo nezná mě“ nenastane.

Poměrně zhoubný je naopak způsob: přinutím dinos k respektu tím, že vypiju víc než oni, dinos spolu totiž v pití nijak nesoupeří, a pokud se občas napijí, tak proto, že jim to chutná...

Více doufám příště ZR

Airnet

Bylo – nebylo. Kdesi na hřebeni oddělujícím Čínu od Turkestánu stála Kizulda, součást Ješibozkentského vilájetu utopeného ve Šťastné provincii Karzistánu. Ale šťastná moc nebyla, Ješibozkent navštěvovali jen vyvolení a o Kurulmuškoi si nechávali zdát i v něm. Na horských úbočích se odehrával svět horalů zašlapaný islámem, pomezí, kde se chudí Číňané spíše střídají než mísí s chudými Turkeťstánci Karzy a troskami národnostních menšin na pozadí rozbořených buddhistických chrámů, povodní, bídy a nenávislného boje o pozici na vsi – boje křivého až za hrob, jak o tom můžeme číst v každé dostatečně staré národní literatuře od Irska a Česka až po Koreu nebo zmiňovanou Čínu. A do tohoto světa neměnnosti, kam dosud nedorazil ani internet, má přijít Air – záhadná síťová technologie umožňující připojit se na web prostě vlastní hlavou.

Vlastně se o tom teprve mluví. Pro nás je tu seznámení se třiatřiceti rodinami tuto díru na kopci obývajícími. Zpočátku to není tolik patrné, ale pozor, opravdu dojde na všechny a ještě na několik přespolních pro zpestření děje (u nadějného mafiána si dokonce probereme celý životopis). Všemi těmi domy nás v nekonečných peripetiích ekonomických, osobních i náboženských provede Mae Čang, zázračná prorokyně Airnetu i obchodnice, s níž se seznámíme jako se sháněčkou věcí. Ryman ji nazývá modistkou a nechá ji žít se věcmi, kterými by se nikdo neužil na Hané začátkem 19. století, ne pak bože v kraji, kde je opravdová bída.

Beru to jako pomníček globalizace. Rurální román dnes napíše multikulturní autor v megalopolí Londýně a číst se bude v Praze. Autor nikdy neviděl ani Kazachstán ani Čínu. Když Sokol-Tůma nebo Martínek psali o moravskoslezském pomezí, bylo to proto, že se tam narodili a celý život trpěli rázovitým místním obyvatelstvem. Psali místním dialektem, kterým mluvili, než se naučili jazyk spisovný. Byli to svým způsobem odborníci na zapadákovi. Ryman píše o útluku menšiny, ale nezná ani menšinu, ani většinu. Je spravedlivý a chápalí, není černobílý, vypráví o své vsi a jak ho trápí vady jeho lidu. Hraje realisticky, ale ne tělem, nýbrž loutkou vyrobenou z obalů od bílých značek, takže je uvěřitelný jako Štětínovy zprávy o Jižní Osetii.

Není, pochopitelně, zcela tupý, v porovnání s Heinleinem nebo klasickými autory sci-fi je múzem realizmu, takže jeho společnost je islamizovaná, ale i muslimové jsou akulturovaní horalé vyhnání ze své staré identity „místních“, kteří jen v mládí sní o muslimské kultuře a islámském světě, tam kdesi v údolí, než je údolá nedostatek a lokální řevnivosti a než se i oni, jako jejich předci, začnou užírat uhybnými sny a zaniklými možnostmi. Něco se dá zjevně odporovat z menšinářských ghett utopených nikoli v nekonečnosti pouští a štítů, ale v davech podzemní dráhy a supermarketů na periférii.

Kniha je dlouhá a spletitá, a tak jako vypravování staříčka na vsi se i ona vine všemi domy, přeskakuje od obchodu k náboženství, rodinným traumatům, drbům a starým křivdám. Něco se rozjždí, aby se to zastavilo. A jsou lidé, kteří nám sešli

z očí, ale nikoli z mysli. Kolem strany sto jsem byl nadšen optimistickou verzí Ságy rodu Forsythů, tím zanícením a nadšením, jaké nalezneme dnes už jen ve firemních encyklopediích, ale kolem strany dvě stě už mi vadili výše zmiňovaní globální lokálové. Příběh se zavíjí v nekonečné spirále ekonomických zájmů, v propletenci, kde každý zrazuje každého, protože se to vyplatí, anebo proto, že si to mrav žádá. Jsou to takoví multi-kulturní Ewingové, Dallas po scifisticku. A pak že telenovela je upadlý žánr! Jen dál a houšť, Bollywood vpřed! Už se těším na první sci-fi thriller, ve kterém astronauti odloží laserové pušky a zapějí píseň o neradostném osudu hvězdných kovkopů, zatímco vetřelci budou rytmicky slinit a vřtět ocasy.

Informace jsou jako cukr, prodávají se. Kdyby byl Ryman nějaké koupil, nemohl by nám nutit, že na malé islámské vsi samotná žena dokáže zatočit s handlířem verbální sprostotou! Byl bych to přešel, ale hudlařinu kvantového vědomí neodpustím nikomu, stejně jako mozek v jedenácti dimenzích!

Je pozitivní, že se Ryman ubránil budovatelskému přístupu ze zavádění nové technologie, a to se tak podobá spíše zavádění kukuřice v podmínkách dalekého severu ve vousatém vtipu o sovětském geologovi a Čukčově ženě. Mae je vláčena událostmi, kde zájmy vládního technika převálcují zájmy městského mafiána a ty pak zastíní lokální klany, takže nic nedopadne tak, jak to vypadalo, že dopadne, a nakonec jde vlastně o něco úplně jiného, než šlo.

On mluví s Bohem. Dočista jako Ďábel. Svěrázná verze ruralismu se tak lomí propady do nerozlišitelných vrstev realit, jak je známe z Lukjaněnka nebo dr. House a jak je propracováno v lucidním snění. Výklad ambivalentní role hrdiny je v podstatě shrnutím Sternova podtypu hrdina – prorok. „*Je gravitace taky hrdina?*“, zeptal se pes. Škoda, že by bylo nevhodné vyzrazovat postřehy a objevy Rymanova femininního Nea, jsou to zajímavé analogie.

Přijde mi, že jsem ke knize možná až příliš přísný, mnohé pasáže jsem hltal po desítkách stran a příběh, včetně závěru, není prvoplánový a očekávaný. Manžel Mae je vykreslen opravdu skvěle, autor pracuje pro vládu, proto má zřejmě s lůzry rozsáhlé zkušenosti. Ostatně, mnohé z toho, co mu vyčítám, je tím, za co je vyzvedáván. Ryman je tvůrcem sci-fi všedního dne. (Na síti naleznou angličtináři Rymanův životopis i rozhovor s autorem.) Ovšem pušky k nevystřelení se mi pletly pod nohy celých čtyř sta stran. Ta největší, kterou jsem opravdu nepochopil, je Maein „Pozdní květ“. Dítě, které nebylo zrozeno, ale vydáno, neboť vyrostlo v žaludku; spálené dítě bez očí, uší a prstů, které bude vnímat ostatními. *Černé, palčivé dítě nové doby.* Vidím v tom onen naivně nechápající názor na vztahy muže a ženy, který bije do očí u Miévilla, alespoň pokud jsem pochopil správně autorův medailon Martina Šusta.

Každopádně je Airnet kniha, která Vás přinutí se zamyslet, třeba jen na některých místech a ne vždy z pozitivních pohledů. Nebudou to úvahy triviální. Sám stále zamýšlím, proč mě poznámky končí větou: Pocit, že Stavý rachotí neřeší otázku gamblerství, ale etiku boje s elfy, zůstává.

Vydal Triton v roce 2007.

Jarek Kopeček

Ondřej Neff – Tma

Představte si, že si žijete svůj všední život. Ráno vstáváte, chodíte do práce, platíte daně, nadáváte na politiky, chodíte si po práci sednout s partou do hospody, pomalu ale jistě se zabijíte konzumní konzervantů, máte rádi své děti a ony vás nenávidí, v jedné nebo ve druhé roli se účastníte domácího násilí... Představte si, že všechno funguje podle toho, jak si myslíte, že by to fungovat mělo. Klasika – stereotyp. Vaše existence, ať už je

šťastná nebo ne, by snad nemohla dostat jinou podobu, kdyby... kdyby se jednoho vcelku pěkného jarního odpoledne všechno nezbláznilo a bez jakéhokoli varování vás nedonutilo myslet si opak. Od určité chvíle – jisté hodiny, minuty a vteřiny by se všechno změnilo způsobem, který by znamenal, že pokud chcete přežít, musíte naprosto a od základů přehodnotit všechno, na čem jste si mysleli, že stojí to, čemu se říká Civilizace.

Protože nastala elektrická smrt – nová „Doba temná“.

Když přestala fungovat elektřina, Honza Kryl, jeden z hlavních hrdinů románu, zrovna cosi spravoval na svém kole. Obvyčejný kluk s obvyčejnými sny a vcelku normální prací si cenil kola, protože představovalo svobodu. Volnost pohybu byla stejně důležitá jako volnost v životě. „Hlavně se nenechat buzerovat,“ říkával si často a bránil se všemu, co by ho mohlo přivést do oprátky stereotypu. Se svou manželkou Monikou se rozvedl a svou přítelkyni Markétu opustil přesně v první den elektrické smrti, jak se onomu úkazu začalo všeobecně říkat, v podvečer *Tmy*, která měla být mnohem děsivější než ta, které se bojí malé děti.

Hned toho dne se začala odvíjet podivná šňůra ještě podivnějších událostí, které měly otestovat mez připravenosti celého Lidstva.

Zásadní otázka: co bude dál?

Lidé si uvědomí, že se stalo něco divného. Ze strachu a možná díky instinktům se začnou chovat naprosto přirozeně. Důležité je přežít a nezaleží na ničem jiném, než právě na tom. Hromadí jídlo, kvůli kterému se v brzké době povedou boje na život a na smrt, a vodu, protože ta přestává téct.

Sídliště se stávají neobyvatelnými, všude se line zápach výkalů, na ulicích se povalují mrtví – první oběti nové doby.

Zazáří jiskřička jakési organizace. Vláda a její poslové na kolech, kteří se šíří celou zemí a přinášejí zprávy o situaci, která je ale všude velmi podobná, se snaží nějak situaci řešit.

Uspokojivá řešení ale paradoxně přinášejí ti, kteří jsou na

žebříčku dnešní společnosti někde docela vespod – nepovšimnutí, opomíjeni. Chyba.

Peníze přestanou existovat. Platidlem se stane jídlo, šperky, zbraně a cokoli, na čem se můžete vlastními silami dostat pryč. O život přijdete snadno kvůli konzervě, jako kvůli kolu, nebo prostě jen proto, že se někomu nelíbí, jak se po něm díváte.

Protože ve městech je nebezpečno.

A co udělá člověk, když se cítí být ohrožený na místě, které kdysi považoval za domov? Snaží se přemístit do bezpečí. Jenomže bezpečno není nikde, protože všichni jsou na tom stejně bídne. A tak nastává hromadná migrace, boj o holý život, a lidé nejsou zrovna druhem, který by měl valnou šanci uspět.

Přichází léto a s ním první epidemie. Středověké choroby, které kdysi kosily celé vesnice lidí neznalých základních hygienických návyků a lékařských postupů, teď přišly znovu mezi ty, které zastihly nepřipravené. A těch byly z celkového počtu dvě třetiny.

Mrtví se pohřbívají v hromadných hrobech. Později při epidemii v domech, které slouží jako krematoria. Nebo možná i v rybnících a vodních nádržích, kam si krátce předtím někdo přišel pro vodu.

V prvních minutách a hodinách *Tmy* jich zemřelo tisíce. Lidé, kteří byli odkázáni na podpůrné přístroje v nemocnicích. Ti, kteří se stali oběťmi dopravních nehod. Přeživší, které vzápětí poté okradli, zbili a mnohdy zabili rychle se formující bandy nekalých živlů.

V první minutě prozření, že všechno je možné, protože ti, kteří za *Tohle* můžou, dostali, co si zasloužili, roste jejich výbojnost a začínají boje o vládu nad městem, je-li by měl vládnout někdo jiný.

Později, mnohem později se zformují i zvláštní politická uskupení, která se při životě udržují křehkou vazbou nepsaných slibů, intrik a nejruznějších kulíšáren.

Jako za starých časů.

Jako dnes.

Markéta Panušková byla normální holka, kterých po ulicích chodí stovky. Pracovala v cestovní kanceláři. Když vypnuli proud, myslela si ona i její kamarádky, že je to prostě jen dočasná záležitost, která se přesně hodí k pátečně-pracovnímu lenošení. Holky v cestovce si uvařily kafe na plynovém sporáku, popily něco alkoholu a čekaly. Až do chvíle, než se ulicemi

začínala ozývat střelba a po silnicích pobíhaly bandy opilých podivínů, kdy se zdálo, že policie nezasahuje ani tak, jak by měla, nemyslel by si nikdo, že se stalo něco divného.

Kolikrát může být žena v životě znásilněna? Vícekrát, než by dokázala spočítat. Možná to postupem času začne brát jako běžnou součást všední každodennosti. A možná, že nejen tehle druh ponižování z ní udělá někoho, kým by si nikdy nemyslela, že bude.

Ono rčení o tom, že by si člověk měl uvědomit, kým je a kam směřuje, jaksi přestane platit v okamžiku, kdy to, kým byl, nemá význam pro jeho budoucnost. A právě ta závisí na tom, jakou cestou se vydá.

Katka Hřivnáčková, asi čtyřletá slabomyslná dívenka by si zase nemyslela, že se stane něco normálního. Zнала jen pach alkoholu, který spojovala se svými rodiči stejně jako bití, dost možná sexuální zneužívání a nadávky. A tomu všemu vévodila jen její ostražitost. Kam uhnout před fackou, na co si dát pozor, když se blíží otec, kdy neplakat, i když měla hlad, vztek, obrovskou zlost. Prudká povaha jejího otce a nevšímavost matky v kombinaci s jejím mentálním postižením z ní udělaly ustrašené dítě, které byste snad možná rádi vzali do náruče a konejšili. Možná do doby, než by sáhlo po noži s úmyslem vám podřezat krk.

I taková dokázala být.

Ale tohle z ní udělala až „Doba temna“.

Nepochopitelná vnitřní brutalita se zmocnila týraného dítěte, které nedovedlo pojmenovat to, co ho trápí. Jen podivné čmáranice, hysterické záchvaty a minimální fyzický kontakt s lidmi.

Měla ráda jen Honzu, který ji v prvních dnech *Tmy* při své cestě z Prahy našel a zachránil.

Při čtení se ve mně mísila kombinace fascinace a děsu. Dost možná proto, že román od českého autora působil trochu opravdověji než všechna ta minulá a možná i budoucí díla známých i méně známých spisovatelů.

Fascinace nad změnou chování civilizovaných lidských bytostí u mě převládla nad děsem a já se pak musela opravdu děsit pomyslením na to, co by se asi v té situaci stalo ze mě.

Pokud bych chtěla přežít, cokoli.

Jen nevím, proč jsem měla při čtení neustálý dojem, že každou chvíli musí zákonitě zhasnout světlo. A nejen u mě doma.

Neustále jsem přemýšlela nad tím, kolik žen by se ve dnech po kolapsu dokázalo nabízet mužům kvůli pár masovým konzervám?

Kolik sousedů by vás s klidem zastřílelo kvůli balení pitné vody?

Kolik členů vlastní rodiny by se k vám obrátilo zády z prosbě pu du sebezáchovy?

Zabij, nebo budeš zabit.

Možná to by vám táhlo hlavou ve dnech, měsících a letech neskutečně absurdní situace zvané *Život*.

A pak byste hledali slova pro vyjádření myšlenek, z nichž polovinu byste ze strachu o vlastní existenci nesvěřili ani člověku po vašem boku.

Protože právě slova jsou nejvýmluvnějším vynálezem *Lidstva*, mnohem účinnějším než nejničivější zbraň, kterou jsme kdy vyrobili nebo vyrobíme, skrývají v sobě schopnosti přesvědčit, odradit, zamilovat si, nebo nenávidět.

Tak možná proto, pokud se kdy jednou autorova představa vyplní, bude záležet na lidech a jejich schopnosti komunikace a na prvních okamžicích, jež určí podobu další budoucnosti.

Ondřej Neff si za tento literární počín rozhodně zaslouží všechna minulá i budoucí ocenění a lidé by si možná měli při čtení nejen této knihy uvědomit, že *Tma* není jen synonymum pro noc, jak ji známe.

Tma, Neff, Ondřej, Nakladatel: Albatros, Obálka: Martin Zhouf, Redakce: Ivana Mergerová, Jolana Ryšavá, Milada Hrachová, Rok vydání: duben 2007, Počet stran: 400, Rozměr: 135 x 205, Provedení: hardback, Cena 339 Kč

Knihla vyšla už několikrát. Poprvé v roce 1998 (Milenium Publishing), pak o rok později (Milenium Publishing), dále v roce 2003 (tamtéž) a jako *Tma 2.0* a minulý rok v *Albatrosu*.

Za knihu děkuji nakladatelství a paní Evě Králové
<http://www.virtualdreams.cz/>

Jana Dvořáčková

Čtvrtý den až na věky

Plodná spolupráce Ondřeje Neffa s nakladatelstvím Albatros pokračuje! V luxusním, komentovaném vydání vychází Neffova druhá kniha povídek z roku 1987 a stále je to velmi zajímavé čtení.

Každá povídka je uvedena autorským komentářem z odstupu let: Co jak tehdy bylo, co se tehdy zdálo být trendem, jaké byly další osudy komentovaného textu, a především co vznik té které povídky inspirovalo. Navzdory autorovým úvodníkům se nedá říci, že by jim čas nějak zásadně ublížil. Možná čtenářům, ale čtenář sci-fi je zvyklý na netradiční realie a skousne-li mezihvězdný trajekt, skousne i socialistickou realitu, jakkoli nebude mít přibalen „závan doby až do srdce“.

Úvodníky; myslím, že občas říkají i víc, než mají, a měly by to být spíše doslovy, zrovna třeba v první povídce, parafrázi na Asimovského robota, kterému prasklo srdce. Povídka *Tvář (!) člověka (?)* ukazuje Neffa především jako výborného vypravěče, který neváhá psát variace na známá témata, což kupodivu čtivost ani zajímavost nesnižuje. Dokonce bych řekla, že pohled ze socialistické perspektivy vnáší řešení, která by západana nenapadla. Nebo alespoň zpravidla nenapadla, neboť film *God bye, Lenin!* ukázal, že není potřeba vyrůstat v socialismu, abyste dokázali vykreslit jeho podstatu.

Brownův pohyb je po předchozí, akční povídce ukázkou autorovy komorní stránky. Nahořklý, melancholický příběh o nepochopení, dle úvodníku autobiografický námětem. Přemýšlivým kusem zajímavým nosnou myšlenkou je *Večírek s překvapením* aneb filozof a kanibal, čili anti-Hannibal.

Sci-fiistická klasika a povídka psaná s chutí a láskou je *Jitro pro strašnou radost*. Sci-fi je žánrem, který na příkladech soubojů galaktických flotil řeší problémy typu předbíhání ve frontě

Jiří W. Procházka: Podhoubí smrti – Agent JFK I I

„Na moravskou pobočku Agentury EF zaútočí houby. Gigantické hříby ničí auta a pýchavky likvidují vybavení pro přestup do jiných dimenzí.“ Tak začíná upoutávka na jedenáctý díl „první ryze české sci-fi/fantasy série“ o agentu J. F. Kovářovi.

Tuto postavu stvořil Procházka spolu s Miroslavem Žambochem a snaží se v jejich dobrodružstvích – po vzoru západních sérií typu Mark Stone – vytvořit cyklus, do něhož mohou přispívat i další spisovatelé. Uvedený díl mne zaujal svou houbařskou tematikou. Nečekal jsem bůhvíco, v každém případě ale zábavu, a ta, ať se autor snaží sebevíc, nepřichází. Kapitoly kopírují (Nebeští jezdcí) nebo evokují (Pán Hub) názvy filmů a v knize na ně najdeme nepočítaně odkazů, jejich použití je ale většinou náhodné, ne že by mělo v příběhu nějakou funkci. Nechybějí ani mykologické zkomoleniny, takže jedna z postav nosí mikinu Myke, komunikace probíhá po Mykonetu a knihou zmateně pobíhá Dědeček Hříbeček alias Miroslav Smotlacha. Nepřehledný děj je ukryt pod přehřší rádoby vtipných vět typu „nebál se bolesti, i když ji neměl zapsanou v dotazníku pod kolonkou Oblíbené činnosti“ nebo „Kovář si připadal jako v IMAXU na 3D projekci kultovního hororu ‚Sezónní změny mikromycet ve fyloplánu dubů‘“.

Hrdinové se příběhem pohybují podobně chaoticky jako zmíněné odkazy a čtenář se ztrácí. Knihu tak ocení zejména sběratelé všemožných mykologických podivuhodností. Číst se ale nedá.

JIRÍ G. RŮŽIČKA / A2 kulturní týdeník

na stravenky (tedy ty opravdu podstatné věci). Nepřekvapí nás proto, že kdekerý ufon je motivován úplně stejně jako lidé, kteří s námi chodí do hospody. *Moc se mi líbí myšlenka mezidruhového sexu*. Co když jsou však motivy jiných ras přece jen jiné?

Vše pro dítě je další sci-fi klasika postavená na paralelních světech, zkušenostech s výchovou malých holčiček (povšimněte si, že čeština zde umožňuje dva významy) a další ukázkou zpracování socialistické reality – klientelských sítí občanské svépomoci. *Hrdinové kosmu* je povedená anekdota, při které jsem se zasmál, protože staré vtipy nerezaví. *Součkos* je traktát a Neff píše, že se nikomu nelíbí. I já se přidám k mainstreamu, ačkoliv jsem povídku zjevně nepochopil, protože nevím, kdo je Mrož. Kuků, kučů. Nicméně, zatímco u tématu interstelárního sexu se autor kál za přehlížení žen a popisoval své trudné nalézání a akceptování ženského hlediska, zde však ukazuje, že do Alenek vidí jak do hubené zojy.

Kontakt je další takřka archetypální sci-fi na téma setkání civilizací, znovu pojaté ve „východní“ tradici, snad jen s tím rozdílem, že zde BEM-ákům (příšerám s hmyzíma očima) nikdo nedá létající talíř do sběru.

Titulní *Čtvrtý den až na věky* je výborná akční věc, která si našla cestu i do antologie šestnácti nejlepších evropských po-

J. W. P. – tři písmena, čtyři knihy a pět sklenek vína... aneb rozhovor s Jiřím W. Procházkou

Mě by nikdy nebavilo psát osmnáct dílů s jedním hrdinou v jednom světě, navíc jedním stylem. (...) mě ty x-dílné ságy vyčerpávají, už jen když je vidím v obchodě seřazené na polici.

nese.

...
Mám rád lidi přímé a ne zcela „normální“. Ostatně, ukaž mi ve fan-domu jediného normálního jedince! (...) Mám radši lidi, kteří mi řeknou:

Hele, vole, děláš to blbě, vzpamatuj se!, než abych se dozvěděl, že o mně někdo za rohem cosi šušká. (...) každý z nás, bez výjimky, řekne denně několik úmyslných lží. Jinak by nepřežil, doma, v práci, (...) Takže já si radši než té povinné úlisné (...) vášní tě přímostí. I s těmi riziky, které to

Ikarie 10/2003

vídek sci-fi The SFWA European Hall of Fame. Pobavilo mne, že se jedná o povídku inspirovanou v roce 1984 prvním Terminátorem, v češtině se ostatně hlavní hrdina jmenuje Schwarzenegger.

Utajená posedlost Kamila Cajthamla je dalším vrcholem knihy, i když se přiznám, že bych ji rád nečetl. Neff v příběhu na kraji reality ukazuje, že dokáže být opravdový a odporný, jako život sám. Skoro mě to zaskočilo, už jsem dlouho nečetl Neffovy povídky a zapomněl jsem, že dokáže být tvrdoň bez servítků. Zde bych měl poznamenat pro mladší generaci: Zde račte si povšimnouti dobových realit, zejména poblouznění mechanickými hlavolamy Ernő Rubika.

Výrazné dobové reálie mají též *Ty ostré bílé zoubky*. Výzkumné ústavy, špinavá sklepení, ztracené existence v roláčích a ušmudlaných pláštích v tvrdé srážce se světem socialistického úspěchu, melouchařením a prostitutí. Padlí andělé a vzeptají démoni ve faustovské parafrázi na Frankensteina. Povídka je dlouhá, takže má čas se dokonale rozvinout. Užil jsem si ji, což ostatně musím říci o celé knize.

Vydal Albatros ve své značce pro dospělé Albatros Plus v roce 2008.

Jarek Kopeček

KVARK

7/2008

Ten den, kdy ho poznala, zachránila La-ba Ka-simovi život.

Neměla to v úmyslu. Bylo to neZákonné. Prostě se to tak seběhlo. A všechno se tím změnilo.

Pro La-bu to byl špatný den.

Byla tančit. To sice nebylo neZákonné, aspoň ne výslovně, ale kádroví vedoucí to neviděli rádi. Dostala za trest desetidenní službu v Žumpě.

To byla tvrdá, špinavá práce, ta nejhorší. Bahno se jen rojilo rádooby smrtiči. Potápěli se do něho a přímo plavali až k tomu, кого chtěli dostat.

Přesně to se stalo dvě hodiny poté, co začala pracovat. Stála nahá po kolena daleko v řece neidentifikovatelného, nepáchnoucího bahna.

Vtom se jí kolem kotníků sevřely dvě silné ruce a strhly jí na břicho. Rázem měla oči, pusou, nos i uši plné husté, lepkavé břečky.

La-ba se schoulila do klubička a sáhla dolů. Na kotnicích nahmatala ruce a o kus dál oholenou hlavu s velkýma, neforemnými ušima.

Podle těch uší ho poznala. Byl to We-ku, jeden z těch, kteří vyšli z Rodicí nádrže ve stejnou chvíli a od té doby drželi spolu. Pokud někdy měl každý svoje jméno, dávno se ho vzdal.

Nehodlala se nechat usmrtit nějakým We-kuem. Přitiskla mu dlaně na oči a zatlačila.

Její kotníky mu začaly vyklouzávat z rukou. Čím pevněji se je snažil chytit, tím víc se mu po nich prsty smekaly. Vypjala špičky a rukama zatlačila ještě větší silou.

Pak byla volná.

Odzrazila se k hladině a vyprskla plnou pusou bahna. Připravila se na další útok, pokrčila lokty a kolena, v prstech sevřela dýku připnutou ke stehnu.

Minul jeden úder srdce, dva, tři, a útok nepřicházel. Rozhodla se zarískovat a protřela si oči.

We-ku už našel jinou oběť. Velkýma, tlustýma rukama ji tlačil do bahna. Kdyby se mu podařilo dostat tělo až na dno, silnýma nohama by mu v mžiku rozlámal páteř a rozdupal lebku.

We-ku byl stvůra živá ze špíny a krve. Kolem očí měl tmavé otlačeniny po jejich dlaních.

V La-bě se cosi vzepřelo.

V podobných dobách, dobách přemnožení, docházelo ke smrcení často.

Bylo *vidět*, že se z Rodicí nádrže, obří růžové koule, která se vznášela ve vzduchu přímo ve středu Pozorovatelný, hrne až příliš mnoho dětí. Při nástupu stačilo pohlédnout přes Nádrž na

Stephen Baxter V netemnotě

druhou stranu Pozorovatelný, kde lidé pochodovali hlavou dolů po střeše, a bylo *vidět*, že skoro všechna Kádrová shromaždiště jsou beze zbytku plná.

Brzy měli přijít Komisaři a přinést Paměť. Pak začne Probírka, pokud to bude nutné. Čím méně jich Komisaři budou muset probrat, tím budou všichni šťastnější. Bylo povinností každého občana udržovat v každém kádru stálý počet.

Pokud jste si vedli dobře, odletěli jste odsud na Lodi. Letěli jste na Zemi, kde život ne-končí. To říkali kádroví vedoucí. Kdo se schovává a krčí, toho dostanou amatérští smrtiči, a když ne oni, tak určitě Stařec. To se říkalo v ubytovnách.

La-ba neměla důvod tomu nevěřit. Mnohokrát viděla, jak jedeni smrti jiné. Sama smrtila sedmáct lidí.

La-ba byla vysoká, měla mrštné, pružné tělo: dobré k tomu, pro co byla vycvičena, ke smrcení, sexování a tvrdé fyzické práci.

La-bě bylo pět let. Polovinu života měla za sebou.

S dýkou v ruce vyskočila z bahna We-kuovi na záda.

We-ku nevěděl, jestli má dokončit smrt u svých nohou, nebo se obrátit proti vyhublé hrozbě na svých zádech. A byl zmatečný, protože to, čeho se La-ba dopustila, bylo neZákonné. Ten zmatek poskytl La-bě potřebný čas.

Přesto se bránil tak dlouho, dokud mu neuřezala skoro celou hlavu.

Nakonec se potopil do bahna, nyní protkaného spirálami temně červené barvy. Hlava, připojená k tělu už jen zbytky páteře a kůže, se v hustých proudech bahna klímala ze strany na stranu.

We-kuova oběť se vyškřábala na nohy. Byl vysoký asi jako La-ba a taky zhruba stejně starý, s pevným, svalnatým tělem. Byl nahý, ale celý pokrytý vrstvou bláta.

Vzrušilo ji to. Smrcení ji vždycky vzrušilo. Sklopila oči k jeho rozkroku, ke vztyčenému údu, který trčel z bahna, a poznala, že i on je vzrušený.

„Zločinla jsi,“ vydechl a zůstal na ni upřeně hledět. Jeho oči vypadaly proti špině na tváři zářivě bílé.

Měl pravdu. Měla nechat smrcení proběhnout, a teprve pak na We-kua zaútočit. Pak by tu byly dvě smrti místo jedné. NeZákonné.

Rozhlédla se. Kolem nikdo nebyl. Nikdo neviděl, jak We-ku zemřel.

Nikdo kromě tady toho, kromě jeho zamýšlené oběti.

„Ka-si,“ řekl. „Kádr čtrnáct.“ To bylo na druhé straně nebe.

„La-ba. Kádr šest. Budeš to hlásit?“ Pokud to udělá, čeká ji okamžitá poprava, smrt ještě před koncem dne.

Stále na ni upíral zrak. Chvilí se protahovala.

„Měli bychom zpracovat We-kua,“ řekl.

„Ano.“

S namáhavých oddechováním zdvihl We-kuovu tlustou mrtvolu ke koši, který byl už zcela zaplněný – propletenými

končetinami, fialovými vnitřnostmi, kusy lidí. Při práci se dostali blíž k sobě. Cítila teplo jeho těla.

Hodili We-kua do koše. La-ba si nechala jedno neforemné ucho jako trofej.

Potom tam, přímo v kluzkém bahně, La-ba a Ka-si sexovali.

Později, po skončení směny, se umyli a sexovali znovu.

Pak se připojili k tanci, k ohromnému nevázanému reji stovky občanů, i víc. Potom znovu sexovali.

Její zločin neohlásil. Tím pochopitelně zločinil sám. Možná to je spojilo.

Sexovali spolu dál, sami nevěděli proč.

Háma stál vedle svého mentora Arlese Thruna a kolem nich pochodovali obyvatelé Pozorovatelný. Dřímáči upírali zrak na Hámovu stříbřitou pleť upravenou Raoulovou technologií a uctivě natahovali ruku, aby pohládili lesklou vejčitou Paměť, kterou držel Arles.

Každý třetí z dřímáčů, kteří prošli kolem, byl Arlesovým starobylým, mlčenlivým gestem vybrán k Probírce. Možná polovina z vybraných měla šanci na přežití. Každý dřímáček, kterého se Arlesův lesklý prst takto dotkl, ustrašeně ucukl.

Když Háma zvedl zrak ke vzhůru zakřivenému obzoru, uviděl, že zástup trpělivě čekajících dřímáčů se táhne až do čtvrtiny délky vnitřního rovníku Pozorovatelný.

Pozorovatelná byla koule Svázaného prostoru, tak malá, že by její vnitřek obešel za jediný den. Klenuté nebe zaplňovala Kádrová shromaždiště, bloky ubytoven a střediska výcviku a výuky, a kromě nich také ohromné rozlohy biologičtějších zařízení Pozorovatelný: Žumpy, Cyklovače a Zahrady, v zelené, hnědé a zářivě modré barvě. Povrch každého zařízení pokrývaly deset tisíc let staré poučné nákresy, symboly a obrazy z dlouhé bitvy člověka proti Xeelee. Po vnitřním povrchu koule všude visela ohromná Rodící nádrž, růžové, plodné a obsecné slunce. Vzduch čpěl zápachem rostlin, hlíny a potu.

Háma si tu připadal jako uvězněný v břiše nějakého gigantického živočicha.

Náladu mu nijak nepozvedala ani představa, že pod podlahou Svázaného prostoru pod jeho nohama, pouhých pár Planckových délek daleko, zuří nepřátelská atmosféra hostitelské planety: nekonečná vodíková bouře okořeněná vysokofrekvenčním zářením a nabitými částicemi.

Mimoděk zajel rukou do svého mdlého klášterního roucha a dotkl se hrudi, pohládl si chladnou, postříbřenou nula-Planckovou pokožku, ucítil pod ní poklidně cirkulující tekutinu, v níž si apaticky plavaly mimozemské ryby. Tady v té bezútěšné bažině pohroužené do prehistorických dob málem nedokázal vyčítit ani náladu Arlese Thruna, který stál přímo vedle něj. Toužil po chladivém intergalaktickém proudu, po nekonečném otevřeném prostoru, kde se propletené myšlenky Komisařů nesou přes biliony hvězd...

„Dávej pozor, Hámo,“ napomenul ho Arles Thrun.

Háma neochotně obrátil pozornost k měkkým, kulatým obličejům dřímáčů a spatřil v nich rozrušení a zmatek z jeho chování.

„Nezapomínej, že dnešek je pro ně velký den,“ připomněl mu Arles suše. „První návštěva Komisařů za deset tisíc let – a došlo k ní právě během kratičkého života *toho* stvoření.“ Postříbřenou dlaní shovívavě poplácal holou hlavu dřímáče před sebou. „Jsou to šťastlivci, přestože šestinu z nich budeme muset odsoudit k smrti. Jejich život je tak prázdný – nic než nástěnné obrazy, které se nikdy nemění, bezvýznamný boj o pozici v kádrové hierarchii...“

A tanec, pomyslel si Háma zdráhavě, ten jejich nespoutaný, zakázaný tanec.

„Je mi z nich zle,“ sykl. Ač ho to samotného překvapilo, byla to pravda.

Arles se k němu otočil. „Máš štěstí, že ti nerozumíš.“

„Je mi zle z toho blekotání, které se vyvinulo z jejich jazyka,“ prohlásil Háma. „I z toho, o kolik se přemnožili.“

„Když jsi přijal Břemeno dlouhověkosti, Hámo,“ zamručel Arles, „zvolil sis hrdé jméno. Někdy si říkám, jestli v sobě vůbec máš dost uslechtilosti, aby sis takové jméno zasloužil. *Tihle* tvořivé dostávají jména z náhodně vybraných kombinací slabik...“

„Taky celý život nic nedělají. Jenom žerou, množí se a umírají, navíc všechno uprostřed téhle špíny. K čemu pak honosná jména?“

Teď už se Arles mračil, safírové oči ve stříbřité masce jeho obličeje se jen blyštěly. „Už jsi zapomněl základní doktrínu Zákona? *Krátký život hoří jasným plamenem*, Hámo. Generace těchto tvorů tady v osamělosti mezi galaxiemi drží hlídku – monitorují průběh války na miliónech front – už *šedesát tisíc let*. Tihle dřímáči představují samu podstatu lidství. A my, Komisaři – odsouzení k vědění, odsouzení k životu –, my jsme jejich služebníci.“

„Možná. Jenže tuhle *postatu lidství* nepohání kupředu nic než lži. Natolik tomu jejich zvatlání přece jen rozumíme. Ty absurdní legendy...“

Arles zdvihl ruku a rázně jej umlčel. „Systémy víry se mění stejně jako jazyky. Plamen Zákona tu sice nehoří tak jasně, jak bychom si přáli, ale dosud hoří.“

Před Hámu teď předstoupili ruku v ruce dva dřímáči, muž a žena, nazí stejně jako všichni ostatní. Tiskli se jeden k druhému a dávali tak nenuceně najevo, že jsou si fyzicky blízcí.

Okamžitě na nich viděl, že spolu spali. A ne jednou, mnohokrát. Možná i poměrně nedávno.

Ženě viselo na řemínku kolem krku nechutně svráštělé lidské ucho. Ryby v jeho hrudi se zatřepotaly odporem.

„Jak se jmenujete?“ vyštěkl na ně.

Nerozuměli slovům, ale pochopili jejich smysl. Oba si ukázali na prsa. „*La-ba*.“ „*Ka-si*.“

Arles se usmál, pobaveně, pohrdavě. „My se téměř rovnáme bohům. Oni nemají nic než kratičký okamžik na výsluní a teplo v objetí toho druhého... Copak, Hámo? Že by tě to i přes všechno znechucení přece jen trochu přitahovalo? Že bys snad i trochu *záviděl*?“

Háma vzteklým gestem odsoudil oba dřímáče k Vytřídění. Dřímáči, očividně šokováni, se k sobě přitiskli.

Arles se rozesmál. „Nic si z toho nedělej, Hámo. Jsi ještě mladý. Časem získáš... odstup.“ Arles mu podal Paměť. „Pok-

račuj sám. Třeba to prospěje tvé kázni. Každý třetí k Vytrídění. A nezapomeň – *měj je rád.*“

Prostor se rozpáral a znovu sešil, a Arles Thrun byl pryč.

Háma potěžkal v ruce Paměť; přikvapilo ho, kolik váží. Obsah Paměti se měl nahrát do konstrukce Pozorovatelny a přepsat na její zdi – obrazy dostatečně nadčasové, aby přečkaly další lingvistické přerody. Nic jiného se na povrch Pozorovatelny nakreslit ani napsat nedalo – přinejmenším její obyvatelé to rozhodně nedokázali. Co by také oni psali nebo kreslili? O čem by si potřebovali číst, kromě úžasných pokroků lidstva?

Páreček dříváčů odešel. Kolem míjely další vyholené hlavy, všechny stejné, bezvýznamné.

Později večer, když všudypřítomné světlo Pozorovatelny potemnělo, Háma sledoval, jak dříváči tančí svá nespoutaná, instinktivní tanga, smyslná a krásná. Nedokázal přestat myslet na to, jak odsoudil k záhubě ty dva milence: na jejich šokovaný výraz, zděšení, na to, jak si padli do náruče.

Po dalším spánku byli La-ba a Ka-si vyhnáni z Pozorovatelny.

Pro La-bu, oblečenou v těsných pevnošatech, to byl nezvyklý a nepříjemný zážitek, když procházela skořápkou Svázaného prostoru Pozorovatelny, cítila, jak se mění a otáčí gravitace, cítila, jak se z *nahoře stává dole*. A pak se musela nějak vypořádat s tím, že podlaha ubíhá kamsi dolů, pochopit, že obzor teď věci ukrývá, místo aby je odhaloval.

Jen jeden z nich, La-ba nebo Ka-si, se vrátí zpět – jeden, nebo žádný.

To byla Probírka.

Kolem La-by svítila fialová mlha.

Vzduchem se honily obrovské bouře. Hluboko dole viděla hebký týpť jádra tohoto světa, hrubou planinu kovového vodičku, nepředstavitelně zvláštní. Nahoře se srážely obří černé mraky, kroutily se jako We-kuové v bahně. Mezi mraky a za nimi práskaly blesky.

Všude kolem bušil déšť, smršť kamínků rozžhavených dočervena. Rachotily do hladké slupky Pozorovatelny i do jejich pevnošatů. Mračna tvořily křemičitanové plyny. Déšť byla roz-tavená skála s příměsí čistého železa.

Pozorovatelna byla hladká koule, která plula po tomto pekelném nebi, svět vznášející se uvnitř jiného světa. Z podlahy před ní stoupal tlustý kabel, nahoru ke kypícímu nebi, nahoru – jak se říkalo – k chladné prázdnotě dalekého vesmíru. La-ba vesmír nikdy neviděla, ale věřila, že existuje.

La-ba byla zvyklá na uzavřený prostor, a tak by se nejraději schouli-la do klubička na podlahu, jako se prý někteří novorozenci choulí na teplých hladkých stěnách Rodicí nádrže. Zůstala ale stát.

Vtom jí do zátylku udeřila pěst.

Spadla na břicho, její tělo v pevnošatech zarachotilo o podlahu Svázaného prostoru.

Tíha na zádech a na břiše ji tlačila k zemi. Ucítila škrábání na krku. Cizí prsty hledaly šev mezi helmou a zbytkem šatů. Kdyby se šaty otevřely, byla by okamžitě mrtvá.

Nebránila se.

Cítila, jak se prsty z krku stahují.

Útočník ji hrubě převrátil na záda. Sedl si jí na nohy. V pevnošatech byl velice těžký. Do ramenou mu fúkal déšť kamínků rozžhavených dočervena, které se vždýcky na chvíličku uchytily, a když vychladly došeda, odpadly.

Samozřejmě to byl Ka-si.

„Nesmrtila jsi, když jsi mohla,“ řekl a jeho slova jí zaskřípě-la v uších. „A teď se nebráníš smrcení.“ Držel jí dlaně na rame-nou a ona si vzpomněla, jaké to bylo, když se jeho kůže dotý-kala její, ale přes pevnošaty nic takového necítila. „Zločiniš, když mě neusmrtíš. Zločiniš, když se necháš usmrtit ode mě.“

„To je pravda.“ A byla. Podle Zákona, který utvářel jejich ži-vot, bylo povinností silných ničit slabé.

Ka-si se narovnal. „Usmrtím tě.“ Ale dlaní v rukavici jí přejel po těle, po prsou, po břiše.

A narazil tam na kopeček, zvýrazněný těsnými pevnošaty.

Vykulil oči.

„Teď to víš,“ zakřičela na něj.

Tvář za tlustým hledím se mu zkřivila. „I tak tě musím usmrtit.“

„Ano! Usmř mě! Ať je to za námi!“

„...Ne. Je jiná cesta.“

Na Ka-siho rameno dopadla ruka. Vylekaně se otočil.

Stál nad nimi někdo další a zastíňoval bésníci kamenné mraky. Měl na sobě starobylé, oděné pevnošaty. Za poškrá-banou, vesmírem ošlehanou maskou rozeznala La-ba jedno oko, jeden temný důlek, síť vrásek.

Byl to Stařec: stvůra, o níž si novorozenci šeptali ještě dřív, než opustili Rodicí nádrž.

Ka-si z ní spadl. Křičel a křičel. La-ba tam ležela omráčená, neschopná slova.

Stařec se sklonil a zvedl La-bu na nohy. „Pojď.“ Táhl ji ke kabelu, který spojoval Pozorovatelnu s vesmírem.

V kabelu byly dveře.

Háma držel Ka-siho ve vazbě.

Mládeneč rázoval sem a tam po malé cele, kterou pro něj Háma vytvořil, svaly mu klouzaly pod kůží. Čas od času něco rozezleně zamručel, očividně si dělal starosti, co se stalo jeho ztracené lásce.

Kdykoli však Ka-si pohlédl na stříbřitou pokožku Komisaře a na ryby, které mu plavaly v hrudi, objevil se mu na masitém, měkkém obličejí jiný výraz. Byl to výraz bázně, nechápavosti a – jen si to připusť, Hámo! – *znehucení*.

Věděl, že Arles s jeho posedlostí tímhle mladíkem nesou-hlasí.

„Poslal jsi je k Probírce a dostavil se uspokojivý výsledek. Dva vyšli ven; jeden se vrátil. Tak na čem záleží?“

Ale Háma poukazoval na mezery v důkazech – z nichž nej-víc bila do očí nepřítomnost trofejí z mrtvého těla. „Všichni tihle dříváči si ze svých obětí berou trofeje. Něco tady nehraje.“

„Existuje víc způsobů, jak dát najevo slabost, Hámo. Jestli zemřela dobrovolně, tím líp, že je pryč z genofondu.“

„To ale není podle Zákona.“

Arles povzdechl a přejel si lesklou dlaní po stříbřitých tvá-řích. „I naše dlouhověkost odporuje Zákonu – přestože je ne-

zbytná. Od Druze už uplynulo sto tisíc let, Hámo. Jeho Zákon – vyžrál. Časem to pochopíš.“

S tím se ale Háma nespokojil.

Nakonec se ozvala translační jednotka, která upravovala dělníkovu lingvisticky zbděvanou žvatláni do přijatelně srozumitelného Standardu.

Háma se obrátil k mladíkovi. Přinutil svou stříbřitou tvář k úsměvu. „Žili jste tu v osamělosti dlouhou dobu.“

„Tisíc zrození,“ přikývl zachmuřeně mladík.

To byla víceméně pravda: deset tisíc let od poslední návštěvy Komisařů, tisíc pomíjivých generací těchto dříváčů. „Ano. Tisíc zrození. A jazyky, mají-li dostatek času, se mění. Věděl jsi to? Stačí pouhých pár tisíc let odloučení a dva identické jazyky se promění natolik, že jim společně zůstane nanejvýš několik základních gramatických jevů – například to, jak jazyk popisuje vlastnictví nebo jak zachází s drobnostmi, třeba s ergativem, což je...“

Mládenec na něj jen zíral, ani ne podrážděně, jen tupě.

Háma si na okamžik připadal trapně, pak ho rozeznilo, že se nechal k takovému pocitu dohnat. Upjatě pokračoval: „Mezi naše povinnosti, tedy mezi povinnosti Komise pro Historickou pravdu, patří podobná zbloudění jazyka napravovat. Znovu vás naučíme Standard. Stejně tak vám tu necháme Paměť se záznamem o událostech, které se lidstvu přihodily od naší poslední návštěvy, a odneseme si záznamy o vás, abychom je mohli předat ostatním. Držíme pohromadě lidstvo na všech roztroušených ostrůvcích. Vaší povinností je naopak...“

„Smřít.“

„Ano. Zdejší stroje sledují nepřítel. Sledují ho už šedesát tisíc let a možná ho budou sledovat ještě dalších šedesát. Pokud nepřítel přijde, musíte udělat všechno pro to, abyste ho zničili, a pokud to nedokážete, musíte zničit stroje. Pozorovatelnu a sami sebe.“

Mladík si ho tupě prohlížel, svalnaté ruce svíral v pěst.

Ka-sí vlastně není víc než záložní autodestruktivní mechanismus, pomyslel si Háma, pro případ, že by inteligentní samočinná obrana téhle stanice selhala. Jen pro tento jediný účel v té intergalaktické stoce žije, miluje se, množí se a umírá šest tisíc lidských generací.

Když se zadíval na mladíkovo ploché břicho, pocítil Háma nepříjemné vnitřní teplo, znepokojení.

„Proti komu bojujeme?“ vyštěkl znenadání. „Víš to?“

„Bojujeme proti Xeelee.“

„Proč proti nim bojujeme?“

Mládenec mlčel.

„Podívej se na mě,“ přikázal mu Háma. Pak rozevřel své roucho. „Tahle stříbrná kůže pochází ze stvoření známého jako Stříbrný duch. Duchové kdysi vládli světům a stavěli města. Teď je chováme pro kůži. Ryby v mém těle se jmenují Squím. Kdysi si podrobily lidstvo, obsadily samotnou Zemi. Teď jsou z nich jen symbionti v mé hrudi, kteří mi umožňují rozmlouvat s kolegy po celé Metagalaxii. Takové jsou triumfy lidstva.“

Výraz v Ka-siho tváři Hámovi napověděl, že mu jeho fyzický vzhled jako příliš velký triumf nepřipadá.

„Vím, že jsi tu dívku nezabil,“ rozkřikl se Háma. Cítil zlost a

nezvyklý zmatek. „Proč jsi ji ušetřil? Proč ona ušetřila tebe? Kde je?“

Ale mladík neodpověděl.

Vypadalo to, že z něj Háma odpověď nedostane, ať by dělal cokoli.

La-ba stoupala do cizoty.

Dutý kabel měl podlahu, která mohla člověka nést vzhůru, a okna, jimiž bylo vidět ven. Vyjela kabelem až nad vzduch, do místa s ostrým, monotónním světlem.

Když se podívala dolů, spatřila rovinu zčeřeného červeného plynu. V jeho rozpoznatelných vrstvách se třepotaly polární záře a barvily jej do fialova. Když zvedla oči vzhůru, viděla jen planoucí jasné světlo.

Stařec se jí to pokoušel vysvětlit. „To světlo je slunce. To červené je svět. Pozorovatelná plave ve vzduchu světa.“

Nemohla spustit zrak z jeho tváře. Byla to změř vrásek. Měl jedno oko, jeden tmavočervený důlek. Jeho tvář byla ze všech věcí ta nejpodivnější, mnohem podivnější než slunce i zčeřený svět.

Kabel končil v další obrovské kouli, podobně Pozorovatelně. Tahle koule byla ale posetá velkými černými jámami, podobajícími se otláčeninám, která její dlaně zanechaly na obličejí We-ku. A plula ve vesmíru, ne ve vzduchu.

Uvnitř koule byla dutina, ale žádní lidé ani Kádrová shromaždiště nebo Rodící nádrž: jen obrovské mechanické končetiny, které se výhrůzně leskly a klouzaly jedna kolem druhé.

„Nikdo tu nežije,“ řekla.

Usmál se. „Jen jeden člověk.“

Ukázal jí svůj dům. Nebyla to obyvatelná. Jen bouda postavená z kusů lesklého plastu. Na podlaze ležely příkrývky a šaty a prázdné balíčky od jídla. Bylo tam špinavo a trochu tam smrdělo. Rozhlédla se. „Nevidím vydavač zásob.“

„Dostávám jídlo od lidí. I vodu a šaty. Z jejich dávek.“

Snažila se to pochopit. „Proč?“

Pokrčil rameny. „Protože život je krátký. Lidi chtějí...“

„Co?“

„Něco víc než válku.“

Zamyslela se nad tím. „Máme tanec.“

Usmál se, prázdný oční důlek se svařil. „Nikdy jsem neměl tancovat. Pojď.“

Odvedl ji k velkému oknu. Stroje odstiňovaly jas slunce nahore i záři přehřáté planety dole.

Mezi sluncem a planetou byla jen temnota.

„Ne,“ řekl vlidně Stařec. „Nejen temnota. *Dívej se.*“

Čekali mnoho úderů srdce.

Nakonec v temnotě spatřila slabou záři. Měla tvar, tenká vlákna a nitky. Byla krásná, zvláštní, vzdálená.

„Je tam netemnota.“

Ukázal na slunce. „Slunce stojí o samotě. Kdyby poblíž byla další slunce, viděli bychom je jako tečky světla. Slunce se shlukují dohromady. Nikde poblíž nejsou ani shluky sluncí. Netemnota jsou shluky sluncí, velice daleko.“

Tomu porozuměla.

„Přede mnou tu žili jiní,“ řekl. „Naučili se, jak viděl pomocí

strojů. Nechali tu záznamy o tom, co viděli.“ Sáhl do kapsy a vytáhl hrst kostí: lidských kostí, malých kostí z dlaně nebo z chodidla. Byly na nich malé značky.

„Oni s tebou mluví *kostmi*?“

Pokrčil rameny. „Když natřeš krev nebo bláto na zdi, opadá. Do čeho jiného nám zbývá psát než do svých kostí a do svých srdcí?“ Opatrně si s kostmi pohrával v ruce.

„Co ty kosti říkají?“

Ukázal na ohromné stroje. „Ty stroje sledují nebe, jestli se na něm neobjeví plavidla. Ale zároveň sledují i netemnotu: světla, i ta nejslabší, všechna světla, která tam jsou. Některé světla přichází od sluncí nebo od shluků sluncí. Většina světla vznikla při narození vesmíru. To už je staré a dá se těžko vidět. Ale má v sobě vzory...“

To jí nic neříkalo. Pod nápořem neznáma se snažila vybavit si Zákon. „Zločini-
nila jsem. Neusmrtila jsem, chtěla se nechat usmrtit. Pak jsi ty zločinil. Mohl jsi mě usmrtit. I tady –“

„I tady zločiním,“ usmál se. „Zločiním každým dechem. Každá z těchto kostí je záznam starých zločinů. Zachránili mě, jako já tebe.“

„Zachránili?“

„Přivedli sem.“

Položila tu nejtěžší otázku ze všech. „Kdy?“

Usmál se, vrásky na jeho tváři se seběhly dohromady. „Před dvaceti lety. Před dvakrát tvým životem.“

Zamračila se, nerozuměla. Naklonila se k oknu, zastínila si oči dlaněmi a zadívala se ven.

„Co hledáš?“ zeptal se.

„Lodě.“

„Lodě nejsou,“ řekl vlídně.

„Ale kádroví vedoucí...“

„Kádroví vedoucí říkají, co řekli jim. Mysli. Slyšela jsi někdy o někom, kdo odletěl v Lodi? *Lodě nejsou*.“

„Je to lež?“

„Ano, lež. Když přežiješ deset let, kádroví vedoucí tě usmrtí. Věří, že si tím sami získají místo na Lodi. A je usmrtí jiní kádroví vedoucí, kteří taky věří, že si tím získají místo na Lodi. A tak to jde dál. Jedna lež požívá druhou.“

Lodě nejsou. Povzddechla si a její dech udělal na hladkém povrchu okna mlhu. „Tak jak odejdeme?“

„My nemůžeme odejít. Jsme moc daleko. Jen Komisaři přijdou a odejdou. Jen Komisaři. My ne.“

Ucítila zvláštní bodnutí u srdce.

„Lodě nejsou. Je Země? Je válka?“

„Země je možná lež. Ale válka ne. Ta opravdu je. Kostí mluví o tom, jak vzdálené shluky sluncí vzplanuly. Válka opravdu je a je všude kolem nás, ale velice daleko a velice stará. Ale utváří nás.“ Prohlížel si ji. „Brzy ti kádroví vedoucí vytáhnou dítě z břicha a dají ho do Rodící nádrže. Bude žít a smrtit pro jednu jedinou věc, pro válku.“

Mičela.

Stařec zasněně pokračoval: „Někteří Starci viděli v rodící se netemnotě vzory. Snažili se jim porozumět, podobně jako se kádroví vedoucí snaží, abychom porozuměli obrazům války z Paměti. Možná jsou to myšlenky, ty vzory. Zmrazené myšlenky tvorů, kteří žili v prvním oslepujícím okamžiku narození vesmíru.“ Zavrtěl hlavou a zadíval se na kosti. „Chci nesmrt. Chci víc než válku. Chci porozumět *tomuhle*.“

Skoro ho neposlouchala. „Kdo ti dává

jídlo?“ zeptala se.

Řekl jí jména – lidí, které znala, a lidí, které neznala.

Jejich počet ji překvapil.

Háma a Arles Thrun se vznášeli ve vesmíru, bok po boku, jako dvě stříbrné sochy. Svět žhavý jako Jupiter před nimi pokračoval ve svém nekonečném frenetickém valčíku kolem příliš blízkého slunce. Slunce bylo zbloudilá hvězda, která se před dávnými věky odtrhla z mateřské galaxie a doplula až sem, bezvýznamný maják uprostřed intergalaktické temnoty.

Háma se tady ve vesmíru, ve vakuu, mimo klaustrofobicky uzavřenou Porozovatelnu, cítil příjemně. V jeho hrudním koši plavali mimozemští tvorové, kteří nenápadně vstřebávali vzdálená volání Komisařů roztroušených po celé Metagalaxii. Háma si tu připadal jako v rozlehlém pokoji, kde v každém temném koutě šeptají vážné a moudré hlasy.

„Paradox,“ zamručel právě Arles Thrun.

„V čem?“

„Vznášíme se tady a díváme se na Metagalaxii, na metaku-
pu všech galaxií...“

„Dříváci tomu říkají *netemnota*. Záře metagalaxie, zbytkové světlo.“

Arles mu nevěnoval pozornost. „Všude po Metagalaxii bojuje lidstvo s Xeelee, je to obrovská organická válka. Odsud je ta válka daleko. Přitom je tady tak rušno – vezmi si to slunce, tu nešťastnou, přehřátou planetu –, je to nejrušnější místo v celém tomhle ospalém proudu. A přece jsme svou monitorovací stanici postavili právě tady.“

„Museli jsme ji zamaskovat.“

„Ano. A potřebovali jsme dostatek hmoty a energie pro lidi, kteří tu budou žít. A tak ve všem, co děláme, musíme ustupovat potřebám člověka. Není to tak, Hámo?“

Háma v jeho hlase vycítil popíchnutí a otočil se k němu.

„Tvoje poslední raoulovská přestavba pronikla přes rámeček povrchu těla,“ pokračoval Arles. „Přebudovala tě, vytlačila z tebe vrstvy evoluční nahodilosti. Nestaráš se o vnitřní chemické konflikty poděděné z minulosti lidstva. Neslyšíš hlasy v hlavě, neutíkáš se k bohům, abys ze sebe vyhnal svá vnitřní muka. Jsi ten *nejjednodušší* člověk, jaký kdy žil.“

„Pokud jsem ještě člověk,“ podotkl Háma.

„Ano, jistě, ta velká otázka. Rozhodně je nás ale třeba. Za jediný lidský život prostě není možné postihnout složitost a rozměry intergalaktické války. A přece je pomíjivost lidského života klíčem k válce; bojujeme jako hmyz, protože pro Xeelee hmyz jsme – to je ta hlavní nepřijemná pravda Zákona. My, kteří neumíráme, jsme nezbytným paradoxem, udržujeme pohromadě pozornost druhu...“

„Nemáme umění. Nejsme vědci. Netančíme.“

„Ne,“ přiznal upřímně Arles. „Naše přebudovaná srdce jsou na podobné věci příliš chladná. Nemáme v sobě ani touhu plodit děti, abychom zaplnili prázdná místa. *Ale známe svoje nedostatky, Hámo.* Víme, že ti barbarští tvorové tam dole v Pozorovatelně, kteří bez přestávky bojují, smilní, množí se a umírají, že oni jsou pravá duše lidství. A tak se před nimi musíme sklonit.“ Zahleděl se na Hámu, čekal, jak odpoví.

„Nejsem takhle moc... šťastný,“ vypravil ze sebe Háma.

„Slibili jsme ti sjednocenost, ne štěstí.“

„Nepodařilo se mi najít tu dívku. *La-bu.*“

Arles se ve vakuu usmál. „Vystopoval jsem ji. Utekla do senzorické stanice.“

„K senzorům?“

„Žije tam ještě jeden uprchlík. Ačkoli nechápu proč,“ zamručel Arles.

„Nefunguje to tu, jak má,“ pokýval Háma hlavou.

„Ne, to opravdu ne. Mezi dělníky existuje tajná síť, která obstarává uprchlíkovi zásoby. A jsou tu i další drobnější problémy: ty mnohočetné porody, ke kterým dochází v Nádrži, touha po trofeích ze zabíjení, ten *tanec*... Dělníci hledají uspokojení mimo hranice Zákona. Dochází k proměně ideologie. Ostuda. Člověk by řekl, že v takhle izolované společnosti se podaří udržet alespoň určitou čistotu. Ale zdá se, že lidská duše překypuje spontánní nedokonalostí.“

„Musíme je potrestat.“

Arles k němu opatrně vzhledl. „My netrestáme, Hámo. My jen napravujeme.“

„Jak? Výukovým programem, přebudováním –“

Arles zavrtěl hlavou. „Na to už to tady zašlo příliš daleko. Máme spoustu jiných Pozorovaten. Necháme tyhle zkažené dříváče vymřít.“

Následovala vlna souhlasu od všech Komisařů po celé Metagalaxii, kteří byli volně napojeni na Hámo a Arlesovo myšlení. Podpořili Arlesovo rozhodnutí.

Hámy se zmocnilo zděšení. „Sloužili tu šedesát tisíc let –

celé Léthé, třetinu evolučních dějin lidského druhu –, a vy byste je teď kvůli tak drobné deviaci klidně zničili?“

Arles chytil Hámu za ramena a otočil si ho tak, aby se ocitli tvář v tvář. Háma si povšiml chladné síly v jeho očích; Arlesi Thrunovi bylo už přes tisíc let. „Rozhlédni se, Hámo. Podívej se na Metagalaxii, obří jeviště, tak rozlehlé v prostoru i v čase, na němž bojujeme. Náš nepřítel je nepředstavitelně starý, vládne nepředstavitelnými silami. A co jsme my? Jen polovyvinuté opice z pláni jedné prašné, ztracené planety. Možná nejsme ani dost *inteligentní* na to, abychom takovou válku vedli. A přece ji vedeme.“

A abychom se v zájmu dosažení svého cíle udrželi pohromadě, rozptýlení po tolika galaxiích, že je ani nelze spočítat, k tomu máme Zákon, naše krédo smrtelnosti. Jedno ti povím, Hámo. Zákon není dokonalý. *Možná nám ani nezajistí vítězství ve válce*, ať už budeme bojovat jakkoli dlouho. Ale dovedl nás až sem a je všechno, co máme.“

„Takže tyto dělníky musíme zničit ne kvůli válce...“

„Ale kvůli Zákonu. Ano. Konečně začínáš chápat.“

S tím ho Arles propustil a rozešli se.

La-ba zůstala se Starcem.

Probudila se. Ležela v tichu. Bylo zvláštní neprobouzet se pod nebem plným lidí. Cítila v břiše dítě, kopal, jako by se už nemohlo dočkat, kdy se dostane do Rodicí nádrže.

Podlaha se otřásla.

Přiběhl k ní Stařec. Zvedl ji na nohy. „Už to začalo,“ vydechl.

„Co?“

Vzal ji k průlezu, který vedl k dutému kabelu.

Uvnitř kabelu stál We-ku, rty roztažené do úsměvu, široké uši mu stály.

Zvedla nohu a kopl We-kua do čela. Se zaskučením se svalil na podlahu.

Stařec ji strhl zpět. „Co jsi to udělala?“

„Je to We-ku.“

„Podívej,“ ukázal Stařec.

We-ku se škrábal na nohy a třel si hlavu. Nesl pytel plný potravinových přísad. Bálíčky se teď válely po podlaze, některé otevřené.

„Na jídlo nezáleží,“ řekl Stařec. „Vezmi ji zpátky.“ A začal do La-by strkat, aby vlezla do kabelu. Zdráhavě se pustila do šplhání dolů.

Cítila mocné boční chvění, zdálo se jí, že celý kabel vibruje sem a tam, jako by do něj cvrknal obrovský prst.

Vzhledla nahoru ke kruhu světla, které lemovalo tvář Starce. Byla zmatená, vyděšená. „Přinesu ti jídlo.“

Trpce se zasmál. „Stačí, když na mě nezapomeneš. Tu máš.“ A strčil jí něco do dlaně. Pak přibouchl viko průlezu.

Když ruku otevřela, spatřila v ní rytinami pokryté kosti.

Kabel sebou škulbl, světla zhasla a oni se s jekotem propadli do tmy.

Háma stál v cele, naproti Ka-simu. Stěny vrzaly. Slyšel křik, dupot nohou.

Po odříznutí ukotvovacího kabelu se Pozorovatelná začala

propadat z nastavené nadmořské výšky stále hlouběji do zvržené temnoty žhavé jupiterovské atmosféry. Imploduje dlouho předtím, než se dostane k publikávajícímu, tajuplnému jádru z kovového vodíku.

Ka-si otevíral ústa, jako by se snažil popadnout dech. „Vezmi mě k Lodím.“

„Žádné Lodě neexistují.“

„Proč tu jsi?“ rozkřikl se Ka-si. „Co chceš?“

Háma položil mladíkovi stříbřitou dlaň na tvář. „Mám tě rád,“ řekl. „Je to moje práce. Copak to nevidíš?“ Ale svou postříbřenou pokožkou nemohl cítit chlapcovo tělesné teplo a Ka-si ucukl před jeho dotekem, před zápachem spáleniny z vy-stavení vakua.

„...Já vím, co chceš.“

Ka-si vydechl. Háma se otočil.

Ve dveřích stála La-ba. Byla špinavá, zakrvácená. Držela hroudu z roztráštěné předělové zdi. Trhaně se na ní zobrazovaly útržky slavných výjevů z minulosti lidstva.

„Ty?“ podivil se Háma.

„Tala ho nehtem přes stříbrnou slupku paže. „Chceš být jako my. Proto ses nás snažil usmrtit.“

A zvedla hroudu z předělové zdi a udeřila ho do hrudi. Z Há-mova břicha vytryskla voda a s ní drobné stříbrné rybičky, které sebou chvíli mrskaly, než pomřely.

Háma klesl na zem a schoullil se do klubička. Jeho vnitřní systémy vysílaly poplašné zprávy plné bolesti – ba co hůř, cítil, že ztratil spojení s mnohočetnými zástupy Komisařů ve vesmíru. „Co jsi to udělala? Co jsi to jen udělala?“

„Teď jsi jako my,“ řekla La-ba prostě.

Světlo blikalo a temnělo. Háma vyhlédl z cely a viděl, že obří Rodící nádrž uhýbá ze svého místa v geometrickém středu Pozorovatelný. Brzy se přiblíží k podlaze a dojde k děsivé srážce.

„Měl jsem odejít s Arlesem,“ sténal. „Proč jen jsem se tu zdržoval.“

La-ba se nad Háma sklonila a chytila ho za rameno. S ná-máhavým supěním ho oba dřímáči zvedli na nohy.

„Proč nás smrtíte?“ zeptala se La-ba.

„Kvůli válce. Všechno jen kvůli válce.“

„Proč vedeme válku?“

„Válčíme proti Xeelee už polovinu evoluční historie svého druhu,“ vyhrkl zoufale Háma. „Válčíme, protože musíme. Nevíme, co bychom dělali jiného. Nemůžeme přestat, stejně jako vy nemůžete přestat dýchat. Chápeš?“

„Vezmi nás,“ řekla La-ba.

„Vzít vás? Vzít vás kam? Máš vůbec představu, co se děje, když... skáču?“ Zkusil si představit, jak jim vysvětluje pravdu o povaze vesmíru – jak jim vykládá o strunách a membránách, které vibrují v multiprostorové harmonii, o protržení prostoro-času, když se tkanivo hlavních strun na jeho příkaz přepletá...

V La-bině neoblomně tváří viděl nemilosrdné rozhodnutí, vů-li přežít, která se propalovala mlhou jeho vlastních oslabených myšlenek.

Zákon má pravdu, pomyslel si. Smrtelnost přináší sílu. *Krát-ký život hoří jasným plamenem.* Zastyděl se sám za sebe. Poku-sil se narovnat, nevnímat křiklavou bolest v roztrženém břiše.

„Je to neZákonné,“ řekla dívka. „Ale usmrtila jsem tvoje ry-by. Nikdo se to nedozví.“

Přinutil se k smíchu. „Proto jsi zabila Squímý? ...Jak jsi naivní.“

Sevřela mu ruku pevněji, jako by se snažila ohnout jeho ko-vové tělo. „Vezmi nás na Zemi.“

„Víš vůbec, jak vypadá Země?“

„Země je místo, kde se žije venku, ne vevnitř. Je to místo, kde z nebe padá voda, ne kameny.“

„Jak tam budete žít?“

„We-ku pomáhal žít Starci,“ řekla La-ba. „Ostatní pomůžou žít nám.“

Možná má pravdu, napadlo Háma. Kdyby tihle dva přežili na nějakém civilizovaném světě, kde by ostatní občané viděli, co se ve jménu války páchá, možná by tam vzniklo ohnisko od-poru. Ne, ne odporu: *pochybnosti*.

A pochybnosti je mohly všechny zničit.

Musí tahle dvě stvoření ponechat smrti. Je to jeho povin-nost, povinnost k vlastnímu druhu.

Ozvalo se zarachocení praskajícího předělu. Pozorovatelná se prudce pootočila, takže všichni tři zavravorali a chytili se na-vzájem.

Ka-si dal najevo strach. „Čeká nás tu smrt.“

„Vezmi nás na Zemi,“ naléhala La-ba.

„Přerušila jsi moje spojení s Komisaři,“ odvětil Háma tiše.

„Možná ani nenajdu cestu zpátky. Spojení mi pomáhá v orien-taci. Chápeš?“

„Zkus to,“ zašeptala. Zavřela oči a přitiskla tvář k jeho chladné, postříbřené hrudi.

Háma objal oba dřímáče rukama a prostor se roztrhl.

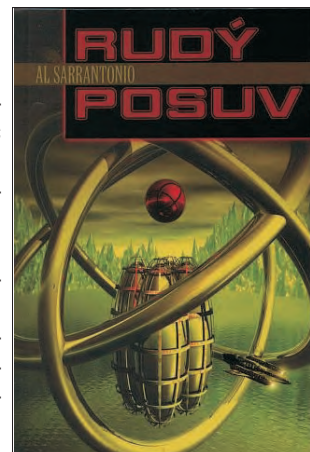
Po dobu jednoho úderu srdce se všichni tři vznášeli ve va-kuu.

Blízké slunce zářilo neuvěřitelným jasem. Planeta tvořila dno z kypícího plynu, roztažené do nekonečna. Nahoře Háma spatřil senzoricou stanici. Odlétala pryč do vesmíru, ukotvo-vací kabel za ní vlál jako nesmírně dlouhá pupeční šňůra. V sy-rovém slunečním světle se stanice překvapivě leskla, vypada-la jako socha.

Zpod vířících mračen planety nehučně vyšlehlo světlo, několikrát zamžikalo a zhaslo. Šedesát tisíc let dějin dospělo ke konci, vedlejší zápletky v kompli-kované evoluci lidstva; dlouhá hlídka skončila.

La-ba, vyvržená do va-kuu, se celá svíjela. Ruce si držela na vybouleném bři-še. Otevřela ústa a vydech-la poslední zbytek vzdu-chu, spršku jiskřivých krystalků, lesknoucích se v prudkém slunečním světle.

Háma k sobě milence pevně přitiskl a všichni tři zmizeli. □

Nesouvislé poznámky o Snících, Zlodějce a Pernu

Staří bohové

řekl = odpověděl, odvětil, zeptal se, pronesl, prohodil, odsekl, ucedil, vykřikl, vydechl, vysvětloval, podivil se, lekl se, polekal se, začal se rozplývat, usmál se

za:- řval, výskl, pištěl, předl, chraptěl, mumlal, chrčel, syčel, šeptal, cukroval, smál se,

začal rozprávět, vyprávět, povídat, vysvětlovat, přednášet
ušklibl se, zašklebil se, ohnal se, pokrčil či škulbl rameny, trhnul sebou, svrátil obočí, zamračil se, zamyslel se, zahloubal se, zadumal se, zamnul si bradu či ruce, pohodil hlavou, rozhodil ruce, zaškaredil se, udiveně či odmítavě či souhlasně se podíval či zatvářil,

naklonil se, obrátil se, přikývl, zavrtěl hlavou, zatlaskal...

Všechny tyto výrazy (a spousta jiných) můžou nahradit sloveso „řekl“, a mě mrzí, že v překladech se jimi šetří, naopak slovo řekl, otrocky přeložené zejm. z angličtiny, převládá. Při korekturách Eddingse Staří bohové (Sníci) jsem se pokusila veškerá „řekl“ související s bojovníkem Dlouhým lukem nahradit, což jsem také provedla. Pak jsem usoudila, že by to bylo nápadné, a tak jsem několik „řekl“ vrátila do textu zpátky. Přece použitím jiného výrazu než řekl se dá navodit

či zvýraznit atmosféra popisovaného děje či situace, vystihnout náladu a jedním slovem popsat reakce postavy.

A propos Eddings: Staří bohové (Sníci) jsou úděs, ale i při korekturách Sparkhawa (Elenium) jsem trpěla jen o maličko méně.

Obě ságy považuji za stokrát převařený odvar téhož! Děj se hrne pořád dopředu, žádné zastavení, ohlednutí, kombinace, hlubší vykreslení pocitů, motivů, vývoje hlavních postav, stále se opakující klišé („Stálo by to za pokus“, děti /spící bohové/ bud' zasahují do děje nebo jsou ospalé a oznamují, že si dají šlofíka, popřípadě tvrdě spí).

Opakovat při každém zastavení (Elenium), že rytíři rychle postavili stan pro putující čarodějku a její schovanku, je přišerné. Občas si autor uvědomí, že by se měl v textu zmínit o něčem ze života. Málem jsem spadla ze židle, když po putování v dešti, který se lije už asi měsíc, všechno je promáčené, brnění rezavá, stan plesnivý, čarodějka požaduje další přístřešek pro sušení svých obřadních šatů.

Některé odstavce autor recykloval, maximálně prohodil nebo nahradil pár slov. Děj – je to vlastně nikdy nekončící putování pro putování, proložené bojem. A ty dialogy! Snažila jsem se jim dát formu „mluv, jak ti zobák narost“, ale tady by pomohlo jedině – jiný autor.

Zlodějčina hra, Šermířova přísaha a Hra osudu

A přece se dá napsat čitelná, propracovaná fantasy, bližící se zpracováním a použitím postupů „klasické“ literaturě. Líbila se mi Zlodějčina hra od Juliet E. McKenové, stejně jako druhé pokračování ságy Šermířova přísaha.

Autorka zde vypracovala, jak ve fantasy bývá, celý svět, od mytologie a historie až k neradostné současnosti, kdy hrdinové pochopitelně čelí smrtelnému nebezpečí, ohrožujícímu celý svět. Ale – dá se to napsat skvěle. Věříte, že můžou existovat dvě různé magie? Tedy ne Bílá a Černá, ale magie odlišující se již svou podstatou, používající naprosto rozdílné energetické zdroje? V těchto knihách ano.

Hlavní hrdinka prvního dílu prochází vývojem od neuvědomělé, do sebe zahleděné zlodějky, žoldněřky a dobrodružky (nicméně ctící kodex svých vrstev) až k pomocnici Dobra. Nic

na tom, že si nechá dobře zaplatit – hloupý, kdo

dává, hloupější, kdo nebere. Ale už se začíná citově angažovat a ve druhém dílu

se jí hlavně jedná o pomstu, peníze nejsou to hlavní. Livak je sympatická tím, že nic nepředstírá, umí si ze sebe udělat legraci, bere věci tak, jak jsou, ale je schopná i vcítění do druhého, pochopí jeho motivy. I když je hrozně tvrdohlavá, po důkladné argumentaci dokáže přiznat, že i jiný může mít pravdu.

Autorka si zvolila v prvním dílu jako hlavní hrdinku a vypravěčku převážně částí knihy právě zlodějku Livak. Druhý díl nám zase podává Livačin spolubojovník, přítel a milenc Ryšad (který je hlavním hrdinou i čtvrtého pokračování Válečníkův slib).

Každá z kapitol je uvedena výňatkem z dopisu úplně neznámého pisatele, z kroniky města či cechu, z dějepisných knih či záznamů cestovatelů. Čtenář je možná zprvu trochu zmaten, proč to, ale po dočtení kapitoly mu docvakne – úryvek zdánlivě nesouvisejícího textu vysvětluje buď politickou situaci přítomnosti nebo její kořeny, zvyky, pravidla apod.

Děj se neodehrává jen v „současnosti“, ale autorka nádherně použila motiv „pomocníků z minulosti“, kteří pochopitelně přinesou do současného zápasu se Zlem staré, již dávno zapomenuté znalosti magie.

To se ve značné míře odehraje ve druhém díle. Druhým z hlavních hrdinů je mladík z minulosti, který se na krátký čas dostane do těla vypravěče. Popis zmatenosti a slabosti staršího bojovníka, kterého náhle ovládne tělo i duch méně zkušeného mladíka, boj o vlastní tělo a posléze sblížení s mládencem z minulosti, který se v současném světě zjeví i fyzicky, je velmi působivé.

Třetí díl se jmenuje Hra osudu a vypráví ho zase Livak, která se vypravila do odlehlých horských osad pátrat po vetřelci z cizích krajín – tak odlišných, jak jsou odlišné obě magie.

Drakeni z Pernu

Zmínění pomocníci z minulosti mi připomněli další skvělou fantasy, a sice Drakeny z Pernu Ann McCaffreyové. Čtenáři, neváhejte! Dle mého soudu je nejhezčí trilogie Dračí let, Dračí skok a Bílý drak, knihy vyšly nedávno v Tritonu, ale i pokračování Hafrenická trilogie, resp. Dračí píseň je pěkná.

Samozřejmě že jde opět o boj Dobra se Zlem, ale zlo v tomto případě jsou zcela nemagické, smrt a zkáza roznášející všezhravé spory – Vlákna, přeskakující z jedné planety na druhou při jejich největším přiblížení, které se pochopitelně odehrává až po několika staletích, kdy je obrana proti nim zapomenuta. A Dobro? Telepatiční, mimoprostorem a časem skákající draci,

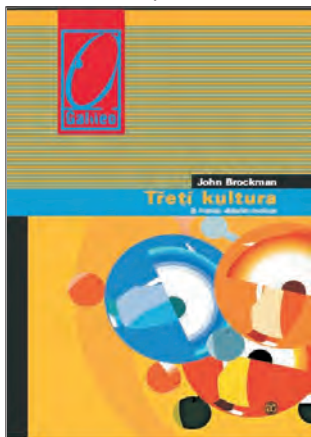
John Brockman: Třetí kultura

Za hranice vědecké revoluce

Jak již název napovídá, kniha pojednává o kyselém jablku, které již v roce 1959 nakouzl sir Charles Perci Snow ve svém eseji Dvě kultury, kde upozornil na rozštěpení západní kultury na dvě navzájem nekomunikující části, zjednodušeně řečeno kulturu vědců a kulturu literátů.

Zjevně jsme se od té doby daleko nedostali, když hned v úvodu musí John Brockman konstatovat, že „*znalosti Freuda, Marxe a modernismu z 50. let 20. století nejsou dostatečnou kvalifikací pro rozumně uvažujícího člověka*“.

Anton Markoš sice v do-slovu tvrdí, že Snow ve své kritice humanitních intelektuálů měl na mysli zejména skupinu pánů, kteří vyučovali na kolejších anglický jazyk a literaturu, a nikoli všechny humanitní vědce. I kdyby tomu tak ale bylo, ono odpudivé společenství bylo mnohonásobně překonáno postmoderními filozofy francouzského stříhu, o jejichž hantýrce nerozlišitelné od slovního salátu psal

svázání s bojovníky – jezdcí na dracích – v životě i smrti. Jak bojují draci s Vlákny? Přečtete si to!

Autorka vytvořila pochopitelně historii osídlení planety Pern (ztroskotali zde pozemšťané), jejich první setkání s Vlákny, hledání obrany, vyšlechtění draků z malých ještěrek, úpadek a znovuzkřížení metod obrany.

Hrdinů je pochopitelně víc, Pern je obydlený mnoha zajímavými a výjimečnými lidmi, někteří procházejí více knihami. Za-jal mne autorčin pohled na stejné období očima dvou osob, resp. v jedné knize ubíhá vyprávění podané autorkou, jak jsme zvyklí, rozsáhlejší novela Nerilka zaznamenává tentýž časový úsek očima stejnojmenné dívky.

Moc bych si přála přečíst si pokračování Harfenické trilogie, nápad učit ohňové dráčky zpívat je přece perfektní.

Když se tak nad tím zamyslím, obě jmenované ságy – Drakeni i Zlodějka – se trochu podobají červené knihovně – jak stylem psaní, tak tím, že celkem všechno dobře dopadne – i když konec není vždy předvídatelný. Domnívám se, že v záplavě fantasy, která k nám po roce 1989 vtrhla, jsou obě ságy tím lepším.

(Pokus se vám zdá, že tento článek je poněkud nesouvislý a neaktuální, vezte, že byl vytvořen v prosinci 2004 po korektuře Snících jako duševní hygiena a údaje o vydáních další dílů McKennové a McCaffreyové, není v tom nějaká magie, to Mc?, byly doplněny dodatečně.)

MS

například v článku *Vtíp století?* (zpravy.idnes.cz/vedatech.asp?r=vedatech&c=2000M168X02B) neurolog František Koukolík nebo my v Interkomu (interkom.vecnost.cz/2000/20000915.htm).

Kniha obsahuje příspěvky vědců, kteří část svého času věnují komunikaci s veřejností či alespoň s vědci z jiných oborů, mezi u nás známější patří fyzik Roger Penrose, evoluční biologové Richard Dawkins a Stephen Jay Gould, počítačový expert Marvin Minsky a devatenáct dalších, které sestavitel sborníku označuje za představitele třetí kultury.

P. B. Medawar prohlásil, že existují obory, které jsou skutečně obtížné, a pokud se v nich chcete vyjádřit, musíte tvrdě pracovat, aby váš jazyk byl jednoduchý; na druhou stranu máme obory, které jsou v podstatě velmi snadné, ovšem když chcete na lidi udělat dojem, musíte se o nich vyjadřovat jazykem o mnoho složitějším, než je třeba.

Podobný názor, že humanitní intelektuálové složitosti svého vyjadřování maskují, že v podstatě nemají co říci, tak či onak zaznívá z většiny příspěvků, které se ale z větší části týkají domovských oborů autorů a mnohdy navozují otázky, které by měly zajímat i scifisty nebo dokonce hlavně je, například jak by vypadal svět, ve kterém by si Darwin přečetl Mendela?

Nejsem si zcela jist kvalitou překladu, viz kurzivou označené z knihy převzaté texty, ale třeba je obtížné čtení dané (alespoň z části) složitostí témat.

ZR

V edici Galileo vydalo nakladatelství Academia, Praha 2008, cena 450 Kč, www.academiknihy.cz

Časem s vědou - technický říjen

Z událostí, které změnily naše vidění světa

Bude dost velký pro celou rodinu i dost malý, aby s ním mohl jezdit a starat se o něj jeden člověk... Bude tak levný, že si ho bude moci dovolit každý člověk s dobrým příjmem..." To prohlásil Henry Ford už koncem 19. století. A **1. října 1908** takové auto uvádí na trh. Pouze v černé barvě, maximálně jednoduchý a relativně subtilní model T, známý pod přezdívkou Plechová Líza, stojí 825 dolarů (průměrný roční plat učitele). Jde na takovou dračku (jen během prvního roku se ho prodá přes 10 000 kusů), že Ford promyslí a zorganizuje jeho výrobu na běžícím pásu. Ta začíná naplno fungovat v **říjnu 1913** a umožňuje snížit cenu až na 360 dolarů.

Výroba Tin Lizzie potrvá do roku 1927 a vyrobí se jí přes patnáct milionů.

Middleburský brejlař Jan Lippershey předkládá **2. října 1608** holandské vládě „přístroj pro pozorování dálky“, žádaje buď patent na 30 let, nebo roční důchod. Úřady vynález pochválí a vrátí k přepracování pro obě oči. Patent však nakonec neudělí, poněvadž mezitím přijde řada jiných... Ještě koncem téhož roku se zázračně „holandské trubice“ dostanou i do Itálie, ke Galileovi. Ten je zdokonalí, namíří na nebe a... o tom zas někdy jindy.

Švédský kardiochirurg Ake Senning z Karolinské kliniky ve Stockholmu voperovává **8. října 1958** první implantabilní Pagemaker (jeho konstruktérem byl technik Rune Elmquist z firmy Elema-Schönander). Proti dnešním srdečním budičkům to byl hotový brontosaurus - velký, ale s malým „mozkem“. Pracoval s neměnnou frekvencí 72 tepů za minutu. Baterie mu vydržela asi dvacet minut, proto z pacienta trčely dráty k dobíjení. Ještě téhož dne se však pacemaker porouchal a musel být vyměněn. Druhý vydržel osm dní. Na třetí si pacient počkal tři roky. Nicméně první příjemce, v čase svého znovuzrození třiadvacetiletý, žil dalších třiadvacet let a po pětadvacetiásobné výměně přístroje za stále lepší zemřel v šestaosmdesáti.

Povzbuzen lipským fyzikem Christianem Hausenem, který před nedávnem zkonstruoval první elektrostatický stroj, dokončuje **11. října 1743** právník Ewald von Kleist v (tehdy pruském) Gdaňsku první „konzervu“ na elektřinu, přesněji na elektrický náboj (získávaný právě z Hausenova přístroje). Konzervě se posléze začalo poněkud nespravedlivě ří-

kat leidská láhev (její v pořadí druhý vynálezce, ve vědě známější Pieter van Muschenbroek, totiž působil na univerzitě v holandském Leidenu).

Aby si mladý fyzik Chester Carlson mohl dovolit oženit se, přibral si druhé zaměstnání - překreslování výkresů pro jednu elektrotechnickou firmu. Byla to ale taková otrava, že nad tím doma (v Jackson Height, stát New York) začal přemýšlet. A **22. října 1938** získává první obrázek na své elektrické kopírce. S patentem na xerografii, jak techniku nazval (*xeros* je řecky suchý, *graphein* psát), pak dlouho hledal bohatého společníka k výrobě. Nakonec uspěl u firmy Haloid v Rochesteru, která vyráběla fotografické filmy a nepříliš úspěšně „mokrě“ fotokopírkou. A **22. října 1948**, na den přesně deset let od vzniku první suché kopie, v Detroitu společně představili první xeroxový přístroj.

Carlson na xerou vydělal 150 milionů dolarů, z nichž 100 věnoval na charitu.

Sovětská nosná raketa vynáší **24. října 1978** na oběžnou dráhu kolem Země první českou družici MAGION 1 (jméno jí dal předmět výzkumu - MAGneto- a IONosféra Země). Plánovanou životnost tři týdny překonala víc než třicetkrát a dodala nespočet originálních poznatků. Celkem jsme družic toho jména vypustili pět (poslední v létě 1996). V současnosti česká účast na kosmonautickém výzkumu vesmíru pokračuje na více polích.

Československé aerolinie **29. října 1923** otevírají svoji první linku - z Prahy do Bratislavy. Dvoustupňový vojenský dvojplošník Brandenburg A-14 (demobilizovaný v továrně Aero) veze 760 g pošty a jediného pasažéra - reportéra Lidových novin, jenž svůj zážitek přiblížil čtenářům: „Pojednou ocitáme se v husté mlze... Ztrácím orientaci, nevidí ani pilot. Letíme nad jakousi obcí, pilot hledá cestu a krouží nad vesnicí. Lidé vyběhají na náves, hejno husí mávající křídly prchá před nevtorným ptákem. Nestarám se o cestu, začínám se bavit s obyvateli obce. Zmochuje se mne letecká opička. Mávám jednou rukou, mávám druhou, mávám oběma; pak napadne mne křičet, neslyší mne sice ani pilot, ale volám sláva, smějí se kozám hopkajícím po poli a vyměňují posunkové pozdravy s ženami na poli... Konečně pilot nalézá zase v mlze cestu. Ukazuje mi mapu a na ní Velké Meziříčí. A nyní spěchejme rychle k Brnu..."

František Houdek

NEHVĚZDNÝ NEBULVÁR čili zázračný čas

Již staří Keltové pokládali dušičkové období za cosi vyjimečného. Netuším, jak slavili, či upláceli nadpřirozeno, vím ale, že dušičková noc není pro člověka tou nejbezpečnější. Děni mezi nebem a zemí chápat nemusím. Dokonce ani jedenadvacáté století to po mně nežádá. A kdyby – já pořád doufám, že se nějak protápu vším tím zmatkem obyčejného světa. Když se mi do toho motá nadpřirozeno, je toho doopravdy moc.

Letošní začátek listopadu mě překvapil snesitelným počasím. Na moment se nám globálně oteplilo, my se ale neodдали zahálce, anžto zrovna vrcholila významná etapa digitalizace. Nemám jasno v jedné věci: jestliže naše televize nabízí mimořádně mizerné pořady v analogovém režimu, proč se musí konat přechod na digitální příjem? Asi proto, aby lidi kupovali digitální televize a když tak prudkou modernizaci odmítají, aby pustili chluh alespoň maličko a zakoupili set-top-box.

Zakoupili jsme a štelovali. Já to sice doposud zcela nevstřebala, a tak mám strach zapínat telku, aby v zoufalství nad mými technickými neschopnostmi třeba nevybouchla. Celé jedno krásné odpoledne jsem trčela doma, doufala, že pochopím a nepochopila. Teď máme na jednom přijímači obrázek vyvedený ve kvalitě fotografie, takže jako zoufalci zíráme na obrazovku a doufáme, že nám poskytne nějakou užasnou podívanou. Na kuchyňské televizi zatím set-top-box není, protože onen přístroj má kulatou zdířku a potřebuje do ní vhodný čudlík. Takový v Rokycanech neměli, tak můžu při vaření poslouchat jen programy nezdigitalizované. Řešení jsem našla: na hifivěži si pouštím Nohavicu a Olmerovou, protože jsem definitivně ztratila přehled, co je digitální a co analogové. A už je mi to i fuk. Než do rokycanského obchodu přijde požadovaný sortiment, vydržím. Můžu se přece soustředit na vaření.

Výpravu za zapálením svíčky jsme hodlali spojit s cestou do rokycanského bazénu. Komplikace se dostavily, protože po plavání a vířivce zatoužila zrovna před nedělním obědem skoro půlka Rokycan. Vzdali jsme první pokus a vyjeli směrem na Hostomice. Na dálnici nás dvakrát předjeli potencionální sebevrazi, které ani nenapadlo, že nejsou na vozovce sami. To, že píšou tenhle příspěvek, přičítám andělům strážným.

Zvolila jsem trasu přes Neumětely. Opět jsem se trefila. Vždycky vyberu tu delší alternativu. V Hostomicích bylo pěkně, jen se před hřbitovem nějak divně klouzala tráva. Tentokrát jsem si byla jistá, že sirky máme. Jindy si otázku, jestli jsme nenechali doma oheň, kladu až na místě. Dokonce ani svíčky nezhasínaly!

Byl čas vyrazit na zpáteční cestu. Nastával čas oběda.

Vzpomínala jsem na jednu restauraci v Lochovicích, kde moc dobře vařili. Jen jsem nevzala v úvahu, že to dobré jídlo se nabízelo před šesti lety. Takhle jsme dostali na vybranou mezi utopenci a gulášem. I pojedli jsme sekanou z vlastních zásob.

Jen jsme nechali Hostomice za zády, a už nás doprovázel intenzivní zápach. Potěšená tím byla pouze Buřča. Zcela automaticky předpoklad, že psí tentononc jsem v Hostomicích rozšlápla já, se ukázal jako mylný. Nebyla jsem to já, nýbrž Buřčin pániček, který to ale zjistil až v šatně rokycanského bazénu. Tam se chodí bosky a on objevil zdroj zápachu na vlastní podrážce v okamžiku, kdy ukládal obuv do igelíťáku. Situace pro ostatní zábavná.

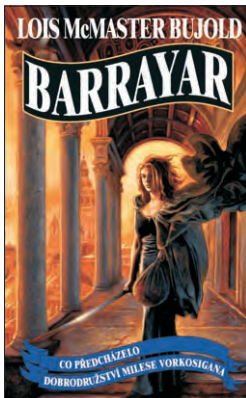
Užili jsme si vířivky, páry i ozdravného pohybu, zatímco mokasína spokojeně smrděla neprodyšně zabalená a schovaná před nepovolanými očima. Zbývalo jen užít si nedělní odpoledne. Kdyby mě nenapadlo zapnout automatickou pračku, mohla bych si myslet, že svět je normální.

Moje automatka normální není. Navzdory všem exaktním vědám, ona pere – ale jenom v létě. Po Dušičkách tuto činnost odmítá vykonávat, a to až do doby, kdy přecházíme na letní čas. Pak nezlobí. Přes zimu musím opakovaně zapínat pro pračku snesitelný program. Obvykle začíná prát na druhý pokus. Po Vánocích už žádá pokusy tři a zklidňuje se v předjaří, kdy se propracujeme ke čtvrtému pokusům.

Zvláštní počínání Automatky mě upozornilo, že zima nastává. Teď se budeme starat o mytí oken, o cukroví a nákupy. Předvánoční bláznec mě úplně pohltil, takže pozapomenu na svoje dušičkové lapálie a potíže s elektronikou. Zatím ještě uvažuju – je něco mezi nebem a zemí, nebo je ta moje pračka stejně zlomyslná jako set-top box?

Libuše Čermáková

Lois McMaster Bujoldová: Barrayar

Z Cordelie, která přesídlila na Barrayar, se stala lady Vorkosigánová. Moc si ale nepolepšila; jestli nebyla spokojená s vládou medio/demo/kratického prezidenta na své domovské planetě, po smrti císaře, když se její manžel stal regentem malého císaře Barrayaru, a ona budoucí matkou, si rozhodně příliš klidu neužila.

Vydal Talpress, obálka M. Pilcerová, cena: 289,00 Kč

Trafalgar z pera českého historika

Minulou středu se v klubovně Městské knihovny v Praze konal křest pozoruhodné publikace. Na pultech knihkupectví je sice relativně dost knížek s námořní tematikou, ale většinou se jedná o obrazové encyklopedie s obecným textem, kdežto důkladnější publikace s analytičtější obsahem, které by navíc byly původní prací a nikoli překladem, jsou vzácné jako bílé vrány. A právě takovou je dílo „Trafalgar, anatomie námořní bitvy“ z pera českého historika Jiřího Kovaříka, specialisty na napoleonskou éru, které představil Leonid Křížek jako poslední publikaci svého nakladatelství Elka Pres.

Jiří Kovařík (1950) se námořní tematikou již zabýval v knihách „Korzáři krále Slunce“ a „Korzáři Francouzské revoluce“, avšak Trafalgar je mnohem propracovanější. Autor postupně líčí celou námořní kampaň roku 1805 a rozebírá, nakolik to Napoleon s invazí do Anglie myslel vážně. Podrobně popisuje výstavbu invazní flotily v Boulogne a Napoleonův plán na soustředění roztržitých francouzských a španělských sil na opačné straně Atlantiku, aby hrozba útoku na „cukrové“ karibské ostrovy odlákala britské loďstvo z evropských vod a umožnila mocné námořní pěsti spojených francouzských a španělských loďstev ovládnout Lamanšský průliv. Autor se detailně věnuje rozboru, zda měl francouzský admirál Villeneuve vůbec šanci tento plán realizovat a získat

oněch pověstných „šest hodin“, které prý měly francouzskému císaři k uskutečnění invaze stačit.

Kniha pokračuje popisem druhé bitvy u mysu Finisterre (bitva „15 proti 20“), v níž britský admirál Calder přinutil Villeneuve hledat útočiště v Cádizu a tím připravil scénu pro bitvu u Trafalgaru, k níž pak došlo 21. října 1805. Její líčení doplnil autor nejen úryvky z publikovaných vzpomínek jak účastníků britských, tak francouzských a španělských, ale také nákresy bitvy, které ukazují postavení lodí v rozhodujících fázích střetu. Co je ale podstatné, dílo je doplněno kapitolami o výzbroji, námořní taktice té doby a o manévrování s mohutnými trojštěňníky, což bylo v boji tím nezákladnějším. Právě na pozadí principů již ustulých lineárních taktik, již se námořní bitvy řídily více než jedno století, demonstruje Jiří Kovařík Nelsonovo mistrovství v naplánování bitvy, takže jeho kniha je první českou publikací, která takto námořní bitvu pitvá. Proto si podtitul „Anatomie námořní bitvy“ zcela zaslouží a drobné nepřesnosti v terminologii, převážně v oblasti manévrování a výzbroje, kterých si povšimne jenom znalec,

by určitě neměly vadit žádnému milovníku lodí a námořní historie, aby si touto mimořádnou publikací doplnil svou knihovničku, nebo si ji objednal u Ježíška pod vánoční stromček.

Jiří Kovařík – Trafalgar. Anatomie námořní bitvy, Elka Pres 2008

František „Mrož“ Novotný

Bohumil Konečný

Ve stručném kalendáři čs. fandumu v prvním vydání *Kdo je kdo v č. a s. SF* je u roku 1972 uvedeno: *Petr Sádecký vydává v emigraci SF comics OKTÁBRJANA. Kniha má ironickou dedikaci „Brežněvovi k 55. výročí VŘSR“. Inkognito autorů Zd. Buriana a B. Konečného však nelze udržet v tajnosti. Důsled-*

kem vyšetřování této tzv. protisovětské akce je protikomiksová kampaň, jako součást normalizačního procesu v kultuře.

Pro fanoušky SF by tedy znovu/objevení B. díla nemělo být překvapením, ale i oni by měli navštívit výstavu v Obecním domě a rezervovat si na ni víc než nejnmutnější dvě hodiny.

Obecní dům, Praha, do 31. ledna 2009, 10-19 hod, 120 Kč

● tom, jaký byl druhý FX-con v Poděbradech

-con toho jména druhý se uskutečnil, proběhl hladce a obratce, uvítal o trochu více návštěvníků než loni a skončil. Nikomu se nic nestalo, nikdo se historicky neznemožnil, nikomu nebyla způsobena újma (alespoň ne vědomě). Zkrátka příjemný víkend je za námi a zbývá jen podat report.

Na rozdíl od ostatních conů neaspiruje FX-con na páteční program a všechno mělo začít v deset průvodem po městě. Kupodivu se podařilo sehnat celý folklorní soubor, který přijel až z Ruska, a Čerty. Ne jen tak obyčejné čerty, ale čerty.cz. Dva chlápci, co mají kožichy z kavkazských ovcí a dřevěné realistické masky. Na fotkách je najdete mnohokrát. Hyperrealisticky smrdí kozinou a vypustit je někdy ve 13. století na českém venkově, zvládli by terorizovat celý okres, než by na ně povolali z hlavního města armádu a exorcistu. Byli výteční, to se musí nechat.

Po průvodu se konalo lépe zahájení, které bylo díky folklornímu souboru Skomorošaja sloboda i velko. Ta předala zástupci města Poděbrady nefalšovaný ruský bochník chleba. Vítání naruby aneb slovanská pohostinnost v praxi.:) Hezké to bylo, když se tak zpívalo a hrálo.

Následovala výstava Fantasmagorie a pražské přízraky, což byla expozice figurín z dílny hlavního pořadatele Vlada Taupeše, který se živí maskováním filmových příšer. Praha ho uhranula, a tak ví o pražských strašidlech více než 99 % Čechů. Měl v Poděbradech mrtvého mnicha a kurtizánu, lakomce od Karlova mostu žebrajícího o almužnu na vykoupení duše, nechyběl ani Turek s hlavou nevěrné milé. Bez Golema by to pochopitelně také nešlo... Krom nich a dalších jste na FX-conu mohli potkat ve sklepech poděbradského zámku i Drákulu s Frankensteinem. Bylo se nač dívat i čeho se bát. Autor vedl průvodní slovo ke každé figurě a až při něm došlo naslouchajícím, jak hluboce mu vězí Praha v srdci. Ta láska, se kterou o svých přízracích hovoří... To se jen tak nevidí. Navíc figuríny byly perfektní.

Zahájení soutěže maskérů se poněkud opozdilo, ale s tím se dalo počítat, protože maskéři jsou taky umělci a těm hodinky moc neříkají. Před jejím začátkem tak stihla být zahájena výstava fotografií Natalie Kolesnikove na téma Domácí čarodějnice. Každá žena jí prý je a je jedno, že třeba „pouze“ uklízí. Zahlédl jsem jednu z loňských fotek, která byla pojednáním o hřbitovech. Ta mě jaksí zaujala více. Že bych stárnu?

Skomorošaja sloboda zatím vystupovala na nádvoří a do svých písní a tanců a her zapojovala i náhodné kolemjdoucí. Myslím, že takové vzrůšo v Poděbradech každý den nemají.

V kině se mezitím připravovala přednáška Ivana Mackerleho s promítáním dokumentu, v němž hledali v 60. letech Drákulův hrad. Neúspěšně, ale historický materiál měl svoje nezpochybnitelné kouzlo. Jenny Nowak pak povi-

dala společně s ním o tom, kde by onen hrad mohl ležet a jak jej autor zakamufloval. Ke konci se dostalo i na Olgoje-chorchoje. Rozhodně jeden z vrcholů programu!

Vzápětí propukla beseda literární s tématem Proměna mystických bytostí v běhu času. Andrej Běljanin – ruský autor humoristické fantasy přispěl strašidelnými historkami z Astrachaně, Galina Puntusova přidala informace o tom, kdo a proč straší v Petrohradě (třeba sám Petr Veliký, který chrání město), Anna Šochová se podělila o to, jak se straší u nich na Ašsku, Jenny Nowak nechtěla říct, jak se chránit před upíry, a Radek Martínek (ještě nic nepublikoval) četl povídku o apokalypse. Celé to jistila Františka Vrbenská, která nejen že se chytala – jak je dobrým zvykem a jistotou – na každé téma, ale navíc pomáhala s překladem z ruštiny. Dobrá to žena!

Pak už byl čas prohlédnout si, co maskéři vytvořili. Satyra na ruský způsob, raracha a zlatou ženu. Ta byla sice neurčitá, ale vzhledem k tomu, že něco podobného dělal Alex Ukolov poprvé v životě – specializuje se na grafiku, např. gotický český tarot – byla dost dobrá.:)

Večerní program zahájil jevištní komik Václav Rezek, který se sice jaksí nehodil, ale jeho estrádní číslo pro psací stroj a orchestr bylo precizní a publiku se líbil. A o zábavu šlo především. Kapela Asthenia je mladá a takříkajíc syrová. Chlapci se ještě nestihli vyhranit, ale jejich výkon já osobně hodnotím daleko výše než vystoupení Richarda Pachmana, který zosobňuje všechno, co znamená dnešní česká muzikálová scéna. Přesto chápu a uznávám, že patos v textech a vokály otevřené jako žralok na mých starých martenách mají své věrné posluchačky a Richard se nemusí bát o svoje publikum.

Kdo by čekal pravou ruskou pitku na závěr dne, byl by zklaman. Maskéři řekli, že brzo ráno musí líčit, a šli spát. U baru zůstali jen čerti z Čech.

Druhý den se ještě konala beseda s čerty.cz, kteří mluvili o svém poslání – navrátit rohatým úctu v české kotlině. Berou to vážně a seriózně a jestli se jim vše podaří podle představ, budeme jednou všichni nosit kožich z horské kozy a na hlavě mít rohy. Čerti rulez!

A to je tak nějak skoro všechno. Na závěr dorazil ještě Mefistofeles a ocenil zúčastněné, i já jsem dostal flašku pravé ruské vodky, a mohlo se jet pomalu domů. Nepopisoval jsem ještě atmosféru, která rozhodně nebyla horečná ani zmatečná. Měla velké ruské srdce. Nikdo netlačil na pilu, všechno mělo svůj čas a na nic se nezapomnělo. Obávám se sice značné finanční ztráty, protože pořadatelé byli velmi velkorysí, co se celkové výpravy týče, a doufám proto, že se v Poděbradech se všemi za rok zase uvidím. Většinu těch lidí jsem viděl prvně, ale kumštýři si, aspoň podle mě, rozumějí, ať jsou odkud jsou. Byl to moc příjemný víkend, který doporučím každému, koho trochu zajímají záhady a filmové efekty.

Sumář

picasaweb.google.cz/ricarderon/FXCon

Podzimní porada - Březová 11. října 2008

Poradu zahájil předseda Rady Lucas s tím, že všichni jen předneseme zprávy a jedeme domů. Jako důkaz přečetl návrh programu porady. V podstatě jediné body, které nezačínaly slovy „Zpráva o“, byly ty, které se týkaly určení data a místa Jarní porady, volby nové Rady, nominací na Mloka a Ludvíka a přijímání nových klubů. Program porady byl bez námitek schválen, ke kolování poslána prezenční listina a kalendář akcí.

Jarní porada bude opět v Březové, ovšem ukázalo se, že původně naplánované datum 11. dubna 2009 připadá na Velikonoce, takže termín byl později posunut, a to (s ohledem na kalendář akcí) na 4. dubna 2008.

Jednotliví radní přednesli zprávu o své činnosti. Lucas se věnoval hlavně organizaci Parconu, dále pak Opatconu a Dementconu. Ve spolupráci s Ondřejem Neffem a internetovým serverem Fan4you uspořádal fotografickou soutěž na téma Tajemno a fantazie, uzávěrka je 1. 3. 2009, o vítězi rozhodne odborná porota. Jiřina administrovala CKČ a připravovala podklady pro vydání Mloka, Pavel Mikuláščík se stal o portál Fandom.cz, Darth Zira se zúčastnila porotcování CKČ, řešila některé záležitosti kolem Parconu a zejména kalendáře akcí, díky některým jejím zásahům se snad akce nekřížily. Pagi a Zdeněk se podíleli na přípravě Parconu, Zdeněk dále zajišťoval vydávání Interkomu, vyšlo 8 čísel, takže dosáhl periodicity šestinedělníku. Zdeněk současně informoval o výši členských příspěvků na příští rok – zůstaly ve stejné výši a činí 400 Kč včetně předplatného na IK.

Tradiční kolečko zpráv o činnosti klubů bylo přesunuto na závěr do různého, hlavně pro kluby, které budou chtít upozornit na nějakou svou plánovanou aktivitu. Představily se nové sci-fi kluby. SFK Ring je internetová komunita, sdružující asi 30 osob z celé ČR se zájmem o seriály, podílel se na organizaci některých linií na Festivalu Fantazie. Klub Cyranu z Olomouce se věnuje především osvětě a snaží se posouvat hranice žánru, jeho přičiněním se konalo několik přednášek o rozmanitosti moderní fantastiky v olomouckých knihovnách.

Lucas přednesl zprávu o Parconu 2008 v Plzni. Zúčastnilo se ho 230 lidí, prostory by byly schopny pojmout víc. Lucas přiznal malou propagaci, která byla orientována především na zahraničí. Rozpočet Parconu byl plánován i s ohledem do budoucnosti. V oficiálním vyúčtování figuruje ztráta 281 Kč, prakticky však dosahuje pár desítek tisíc. Předpokládá se ovšem její vyrovnání prodejem triček (po 200 Kč) a obrázků, u nichž se cena pohybuje mezi 1000 až 2000 Kč, včetně zá-

mování. Kdo má zájem, kontaktujte Lucase, v lednu budou zbylé grafiky vydraženy na Auksru.

Následovala další zpráva o Parconu, opět v režii Lucase, tentokrát se jednalo o rok 2009. Propagace se spouští od Festivalu Fantazie speciál, grafiku dělá Jana Šouflová. Parcon 2009 se bude konat 21. až 23. 8. v těch samých prostorách jako letos, ceny, pokud se jich nedotkne světová krize, zůstanou stejné. Výstava bude menší, hlavní programovou linií jsou knižní série zaměřené na fantasy. Jako hosté by měli přijít Valerio Evangelisti a Steven Erikson. Přednášky budou překládány (tentokrát bez hlasování :-)

A ještě jedna zpráva o Parconu, v podání Daneše, týkající se Parconu-Polconu v roce 2010. Organizační tým dává dohromady všechny záležitosti nutné ze zákona. Hlavní linie bude zaměřena na české, slovenské a polské autory fantastiky. Lůžkové ubytování

bude na polské straně. Stránky budou umístěny na polských webech, ceny budou uváděny v EUR. Zahájení bude na mostě (nikoli pod mostem :-)

Jiřina přednesla zprávu o CKČ. Sešlo se 134 příspěvků od 95 autorů, z toho více než jedna třetina nováčků, kteří si nevedli nijak špatně. Sbírká Mlok se hlavně zásluhou Mirka Dvořáka povedla, měla mezi fanoušky příznivý ohlas. Bohužel ubývá porotců, zejména těch erudovaných. Martin Koutný v této souvislosti navrhl, zda nepřepracovat systém hodnocení, a tak možná již v nejbližší době dojde k tomu, že slovo profesionálních vydavatelů a zkušených autorů bude mít vyšší váhu. Jiřina dále zmínila problém s přepočtem na normostrany. Jedná se o historický formát, s kterým si autoři nevědí rady, a proto na Jarní poradě bude přednesen návrh na členění kategorií podle počtu znaků.

Pavel poreferoval o stránkách Fandom.cz. Staré stránky nejsou převedeny ještě sto procentně, zbývá databáze klubů a obsahy Kočasů. Rada by uvítala návrhy na změnu vzhledu – takže kdybyste někdo měl čas a chuť, iniciativně se meze neklaďou. Na tyto stránky by měl postupně zmigrovat i kalendář akcí (zatím je na SciFi Worldu) a Kdo je kdo ve fandomu. O akcích má největší přehled Darth Zira, pokud něco pořádáte, napište informaci i jí (Darth.Zira@email.cz).

Jiřina vyhlásila nový ročník nominací na Mloka za zásluhy (za dlouhodobou práci) a Ludvíka (za počín v uplynulém roce). Nominace přijímá Jiřina (AQUILA@ALTAR.CZ) do 31. 1. 2009, případně je lze podat na konferenci SF klubů na Pandoře, podrobnosti na jiném místě tohoto čísla. Přímo na poradě byli na Mlo-

ka nominování Martin Koutný, Pavel Mikuláščík a Jiří Pilch, na Ludvíka pak rodina Koutných za scénku na slavnostním zahájení Parconu v Plzni a Darth Zira s Haninou Veselou za vydání Technokouzel. Jiřina rovněž upozornila na to, že statut ceny Ludvík neodpovídá současnému trendu v nominacích na tuto cenu, jejichž znění často musí být přeformulováno, aby bylo v souladu se statutem. Proto Rada na Jarní poradě přednese ke schválení nový návrh znění statutu této ceny.

Eurocon 2008 proběhl v Moskvě, na poradě ovšem nebyl nikdo dostatečně informovaný, kdo by o něm mohl poreferovat.

Eurocon 2009 se uskuteční v Římě. Nominace na eurocony má každý stát poslat předem, návrhy se přijímají na konferenci na Pandoře nebo je možné předat je Jiřině, rovněž do 31. 1. 2009, která je na Pandoru přepoše. Kluby se k návrhům budou moci vyjádřit. Rada k tomu přihledne a o nominacích za ČR rozhodne, neboť Eurocon 2009 se koná ještě před Jarní poradou, takže nebude možné hlasování.

Zatímco Pavel se Zdeňkem prováděli rekapitulaci prezenční listiny a kontrolu hlasovacího práva přítomných klubů, dostaly slovo kluby, které chtěly poreferovat o své činnosti. S ohledem na plánované akce uvádíme výzvu klubu Palantír k veřejnému hlasování v druhém kole soutěže Vidoucí na <http://sfkpalantir.net/>, uzávěrka je do konce roku a k vyhlášení výsledků by mělo dojít na S-conu poslední týden v březnu.

Porady se zúčastnilo 18 klubů s hlasovacím právem z ČR, jeden ze Slovenska a dva nové kluby. Pro hlasování o novém složení Rady bylo tedy rozdáno 18 hlasovacích lístků. Všichni dosavadní členové Rady kandidovali i na další období, novým kandidátem se stal Randalř, kterého navrhl Martin Koutný. Po obědě Dáreček sečetl hlasy, všechny hlasovací lístky byly platné: Pavel 18 hlasů, Darth Zira 18 hlasů, Jiřina 17 hlasů, Lucas 13 hlasů, Paří 11 hlasů, Randalř 9 hlasů. Rada tedy zůstala ve staronovém složení, po krátké poradě zvolila svou předsedkyní Darth Ziru, takto první ženu v čele Rady Fandomu. Proti jedinému kandidátu na revizora, dosavadní revizorce Jolaně nikdo neměl výhrady, a tak byla znovuzvolena aklamací. Dva nové kluby byly rovněž jednomyslně přijaty do Fandomu a nikdo nebyl proti.

Posledním bodem porady byla diskuse o vývoji Parconů. Padlo zde mnoho konstruktivních nápadů, jistě užitečných pro všechny přítomné organizátory budoucích Parconů. Za všechny uvedme myšlenku Martina Koutného, podle něhož by Parcon měl využit dosud neobsazenou niku exkluzivního conu jakožto výkladní skříň ne fandomu, ale Fandomu, toho, co přesahuje běžnou kvalitu, má styčné výraznější body s mainstreamem. Parcon by měl ve své hlavní linii být tématicky zaměřený, což neznamená, že by jeho součástí neměly být další doplňkové přednášky mimo hlav-

ní téma. Tento Parcon neosloví fanoušky celého spektra, jako například Festival Fantazie, jeho jádrem budou spíše starší fanové a pravděpodobně bude i o něco dražší v lepších prostorách. Další účastníci porady přidávali své názory, jak takový Parcon udělat zajímavým i pro mladší fany a nováčky – právě zařazením vhodných, pro ně přitažlivých bodů, do doplňkové části programu.

Po diskusi Zira ukončila oficiální část porady, aby se konečně mohlo oslavit její volební vítězství. **Jiřina Vorlová**

Uzávěrka ČKČ

Upozorňujeme na blížící se uzávěrku **Ceny Karla Čapka – 30. 11. 2008**. Podrobnosti o tom, kam a jak se zasílají příspěvky, jakož i další informace najdete na stránkách Fandomu <http://www.fandom.cz/>, eventuálně se můžete zeptat přímo hlavního administrátora soutěže Jiřiny Vorlové na mailu AQUILA@ALTAR.CZ nebo AQL@SEZNAM.CZ. Protože k předávání prací porotcům dochází na Fénixconu, který začíná již 5. 12., a balíky k dopravě do Brna je třeba předat ještě dříve, není letos opravdu žádná časová rezerva, takže své příspěvky posílejte včas. Nezapomeňte, že kromě čtyř papírových výtisků je třeba poslat i průvodní materiály (zejména podepsané čestné prohlášení) a elektronickou formu příspěvku (nejlépe mailem). **JV**

Nominace na Mloka a Ludvíka zahájeny

Pisemné nominace na obě ceny přijímá do 31. 1. 2009 Jiřina Vorlová osobně nebo e-mailem (AQUILA@ALTAR.CZ, AQL@SEZNAM.CZ), případně na konferenci scifi klubů na Pandoře. Nominace musí obsahovat tyto údaje: o jakou cenu se jedná, kdo nominuje, za jaký klub, koho nominuje a za co. Připomeňme, že Mlok se uděluje za celoživotní zásluhy ve prospěch fandomu nebo SF obecně, a to jedné konkrétní osobě jednou za život, zatímco Ludvík je cena za výrazný počín v kalendářním roce, kterou může získat nejen jednotlivec, ale i právnická osoba nebo kolektiv, třeba i vícekrát za sebou.

Dosud přijaté nominace:

Mlok: Martin Koutný za SFK Třesk nominuje **Pavla Mikuláščíka**. Jiřina Vorlová za SF&F Workshop nominuje **Martina Koutného**. Današ Procházka za SFK Subspace nominuje **Jiřího Pilcha**.

Ludvík: Martin Koutný za SFK Třesk nominuje **Darth Ziru a Haninu Veselou** za vydání sborníku „Technokouzla“. Jiřina Vorlová za SFK Atair nominuje **rodinu Koutných** za scénář a sehrání historie Parconů. Zdeňk Rampas za SF klub BC nominuje **Pavla Koutského a společnost Headmade** za realizaci prvních tří audioknih s četbou Zeměplošských románů v přednesu Honzy Kantůrka. **JV (podrobně v lednu)**

Tentokrát jsme to nestihli, ale příště třeba nejen přineseme oznámení včas, ale se i do Hradce Králové vypravíme.

Ako k SF prišli: (Prvý kontakt Miloša Jesenského) Mýtus bol mojim prvým stretnutím s fantastikou

Súhlasím s názorom, že naša pamäť je závislá predovšetkým od mýtu. Nejaká udalosť sa objaví v našej myslí, skutočná alebo v predstavách, v pamäti ju potom dňom za dňom tvarujeme ako hlinu a od detstva si z nej sfurmujeme mýtus. Z tohto pohľadu sa aj spomienka na prvý dotyk s fantastikou stáva súčasne aj mojim osobným mýtusom, obzvlášť keď sa týka mytológie. Mal som čosi okolo dvanásť rokov, keď sa „Staré grécke báje a povesti“ stali čítaním, ktoré ma bezo zvyšku na dlhý čas pohltilo.

Od tých čias sa nedokážem zbaviť pocitu, že som sa narodil aj preto, aby som prenikal do temného šera Diových posvätných hájov obývaných faunami, satyrmi a dryádami, blúdiť spolu s Odysseom od brehov Tróje až ku blaženej krajine Fajákov, oddával sa príjemnému rojčeniu v náručí nymfy Kalypsó, sprevádzal Argonautov na ich výprave za zlatým rúnom i do záhrady Hesperidiek, v ktorých jablone rodia ovocie z toho najrýdzejšieho kovu, nasledoval Thésea ku vchodu do podsvetia stráženého trojhľavým psom, či navzájom porovnával Héraklove súboje so strašným nemejským levom a stymfálskymi vtákmi so skutkami ithackého kráľa, ktorý porážal a oslepoval jednookých obrov, bojoval s ľudozrútskymi národmi, práve tak ako aj milostnými kúzlami čarodějnic na zakliatých ostrovoch a ďalekých pobrežiach. Bol som s Théseom vo chvíli, keď uchoпил za rohy a mečom prebodol ohavného Minotaura, pozeral som spolu s Perseom do medenej štítu, aby som neskamelnel pri pohľade strašnej Medúzy Gorgóny a nasledoval aj Jásona, keď oral pole boha

vojny železným pluhom a sial do zeme dračie zuby namiesto zrna. Za jasných mesačných nocí zlietal na striebřisté pastviny fantázie okridlený kôň Pegas, zatiaľčo som na mramorovom schodišti Aténinho chrámu hľbal nad podivnou kartografiou sveta antických hrdinov, pokúšaný údajmi o Telepyle, „vzdialenej bráne pekiel“ ležiacej v Krajine polnočného slnka ďaleko „za chrbátom Severáku“, či Persefoninom háji čiernych topoľov v Tartare na vzdialenom konci západu.

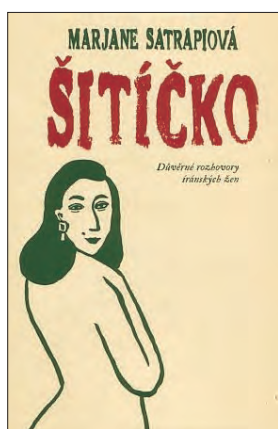

Tieto zážitky boli priam zázračne skutočné – podozrievam, že dokonca aj moje prvé erotické vnemy sa ešte skôr ako pri prvom rande dostavili pri čítaní bizarnej scény v ktorej kentauri unášali laptské ženy. V dnešnej dobe, kedy je klasické vzdelanie odsunuté natoľko do ústrania, že sa ani od vzdelaného človeka – azda s výnimkou tvorcov krížoviek – neočakáva, že vie, kto to bol Deukalión, Ikaros, Kirké, Antígona verím, že hrdinovia mytológie nezomreli, ale stále žiaria podobne ako Perzeus, Androméda, či Kassiopeia ako hviezdy na nebeskej klenbe na-

ších príbehov. Prvý dotyk s fantastikou, nasledovaný očarením „Súbojom titanov“ šestnásťročného mladíka pri návšteve kina, až po chytľavé epické dobrodružstvo „Titan Questu“, či „Age of Mythology“ zažívanom vo voľných chvíľach za monitorom počítača je pre mňa aj vo veku tridsaťšesťročného muža dokladom, že znovuoobjavenie hrdinstva sa z fantastického sveta preniesie aj do toho nášho, reálneho, čím oživíme mnoho vlastných snov k naplneniu vo vlastnom živote.

Miloš Jesenský

Knihy, na ktoré prišla v tomto IK reč

DOGMA

né, výborné „klidové“ scény, slabší finální souboj. Del Toro je génius!

Byli jsme na Festivalu fantazie Speciál, a tak to bude opět hlavně o filmech. Ale jen na okraj (bohužel) opět k Tritonu: Nejenže se Kavárně šilenců, čtvrtému dílu série od Laurell K. Hamiltonové, nedostalo nijak zvlášť pečlivých korektur, ale dokonce se o tomto podniku v textu a hlavně v tiráži (!) mluví a píše jako o Zřetěštěné kavárně! Ale teď už k těm filmům...

BATHORY – utracené peníze jsou tu k vidění, ale ne k přečtení – to už fakt nezbylo těch pár šestáků na názvy lokalit v češtině pro tuzemské kopie? Jinak nepochopitelně motivovaná obhajoba čachtické paní, kterou totálně shazují uboze nekomické figurky vynálezců kolečkových bruslí, gramofonu, padáku a já nevím čeho všeho ještě.

CESTA DO STŘEDU ZEMĚ – překvapivě zábavná oddechovka, která z Verna jen vychází. Škoda, že v druhé půlce se neudržela na uzdě a obětovala svou vlastní ulítlou věrohodnost na oltář zábavy. Ale některé scény fakt stojí za to.

HELLBOY 2: ZLATÁ ARMÁDA – i po druhém zhlédnutí na velkém plátně stejně, jako na předpremiéře časopisu Pevnost: zábav-

Greg Bear: Darwinovy děti

Pokračování Darwinových dětí nás zavádí do světa Darwinova rádia po řadě let. Děti první vlny dospívají, xenofobní tendence ve společnosti neustávají a spíše rostou - tak, jak rostou děti. Pocit ohrožení jednotlivců, základ xenofobie, je násoben podvědomým pocitem ohrožení druhu. Nikdo neví, zda SHEVA děti jsou „jen“ prodloužením naší existence, nebo zda jsou novým druhem, který nás převálcuje tak, jako kdysi jednotlivá přiblížení Homo sapiens válcovaly méně evolučně vybavené příbuzné.

Stella, dcera Kay a Mitche, je na začátku příběhu dvanáctiletá, postupně přechází časovými skoky až do svých devatenácti let. Nemá jednoduchý život - stejně jako ostatní SHEVA děti, se kterými se setkává za dramatických okolností. Společnost je vyčlenila do izolovaných skupin, umístěných do bývalých věznic, a kdesi v pozadí je několikrát inovovaná prezidentská směrnice číslo 298. Postupně se dozvídáme její smysl i obsah - SHEVA izolovat a v případě podezření zlikvidovat.

Proti tomu stojí skupiny rodičů SHEVA dětí i lidí, kteří v nich necítí nebezpečí. Jejich

MUMIE 3: HROB DRAČÍHO CÍSAŘE – nény Sommers, nény zabava. Velky peníze, mala radost ze práce, chvilka po videní vy nevedela, co videla, ale znova nechtela.

NEUVĚŘITELNÝ HULK – připomíná spíš počítačovou hru než film podle komiksu. Norton je dobrý, ale co je mu to platný, když úloha záporáka spočívá třikrát v jednom a tom samém: namakat se a dostat přes hubu, ještě víc se namakat a dostat od Hulka přes hubu, a namakat se šíleně a – hádejte...

SIROTČINEC – mělo to svoji artmosféru a pár očekávatelných bafaček, ale pointu už jsme viděli, a hlavně si člověk po skončení tak nějak říká: co by s tím asi dokázal udělat Del Toro, kdyby to jenom neprodukoval?

WANTED – snad by ušel, kdyby člověk nečetl komiksovou předlohu. Takhle

je při sledování čím dál tím našťavanější, jak z nihilistického, bezohledného příběhu udělali ti blbí amici vobyčejnej akční popcorn, umocněnej absurditama české geografie a kvalitou pen-dolína.

Filip Gottrid

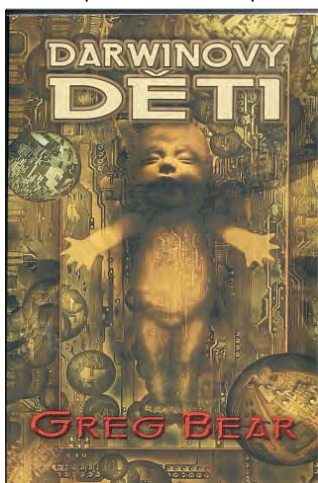
hlas je slabý a překrytý náladami ostatních lidí i vládních špiček. Jen pár z nich má možnost zveřejňovat informace, jen pár z nich má k tomu odvalu.

Greg Bear tu pokračuje v rozehrávání složitě motivu struktury lidské DNA a - možná - skrytého významu jejích redundantních částí a role virů při udržování a rozvoji lidského druhu. Je to hard SF těžkého kalibru - žádné kosmogonické úvahy či mnohonásobné iterace, ale autor si vzal za základ existující teorii a především na ni navazující hypotézy a možná spíše jen myšlenky, snažící se odhadnout meze, které zatím věda nedokázala vyplnit poznáním.

Greg Bear se k tématu „kdo nahradí člověka“ staví optimisticky, to je zřejmě také důvod, proč jeho podání xenofobních nálad ve společnosti, především v té americké, je relativně mírné a z pohledu současného stavu poněkud nerealistické. Vlastní domyšlení možného je však velmi působivé, například způsob komunikace SHEVA dětí jsou propracovány do zajímavých podrobností.

Pagi

Greg Bear: Darwinovy děti (Darwin's Children), překlad: Jana Rečková, obálka: Jan Patrik Krásný, medailon autora: Martin Šust, Triton, edice Trifid, 2005, 556 stran, 279 Kč (členové klubu Trifid 189 Kč), brožovaná.

Cena Fantázie 2008 - výsledky sú známe

Slávnostné vyhlásenie výsledkov šiesteho ročníka literárnej súťaže Cena Fantázie 2008 sa uskutočnilo v sobotu 8.11.2008 na medzinárodnom knižnom veľtrhu **Bibliotéka 2008** v Bratislave, kde bol zároveň netradične, „slizom votrelca,“ pokrstení zborník zo súťaže. Držiteľkou sochy – Ceny Fantázie – sa v tomto roku stala Lívia Hlavačková za poviedku „Črepiny“. Na druhom mieste skončila Zuzana Gajdošová s poviedkou „Dar“ a tretia bola poviedka „Dedičstvo zeme“ Jozefa Kariku. O poradí rozhodli v hlasovaní čitatelia portálu Knihy.sme.sk. Zároveň bola udeľovaná Cena Bibliotéky, ktorú už druhý rok venuje spoločnosť Incheba, a.s. a tentoraz ju získala Diana Majerová za poviedku „Čas neľahkých rozhodnutí“.

Lívia Hlavačková

Vyhlasovateľ súťaže, časopis Fantázia, dal na svojej internetovej stránke možnosť čitateľom stať sa krstným rodičom zborníka zo súťaže, keď navrhnu vlastný netradičný spôsob krstenia knihy. Tak sa stalo, že čitateľka Michaela Hudcová pokrстила knižku v zastúpení plyšovým votrelcom fingovaným „votrelčím slizom“. Antológia fantastických poviedok Fantázia 2008 obsahuje okrem víťazných poviedok aj ďalšie finálové a porotou vysoko hodnotené texty – spolu 11 poviedok, ďalej vyjadrenia poroty k jednotlivým textom a tiež esej Miloša Ferka o súčasnej slovenskej vedeckej fantastike. Zborník je už tretím v knižnej rade časopisu Fantázia, dnes jediným médiom, publikujúcim programovo slovenskú fantastiku.

Súťaž Cena Fantázie pokračuje aj siedmym ročníkom s uzávierkou 31. mája 2009.

Do šiesteho ročníka literárnej súťaže Cena Fantázie zameranej na poviedky fantastických žánrov (sci-fi, fantasy, horror) bolo zaslaných 71 príspevkov od 64 autorov. Po prečítaní anonymných textov posunula porota do druhého, finálového, kola 5 poviedok, o ktorých poradí rozhodovali už čitatelia v internetovom hlasovaní na portáli Knihy.sme.sk.

Porota prvého kola pracovala v zložení: **Jozef Girovský** – víťaz literárnych súťaží Poviedka a Cena Gustáva Reussa a autor zbierky Zubaté slnko, **Róbert Dyda** – publicista, webadmin portálu, **Zuzana Kamenská** – pracovníčka Katedry slovenskej literatúry a literárnej vedy FFUK v Bratislave, **Aneta Čizmáriková** – blogerka portálu Blog.sme.sk, **Ivan Pullman** – editor zborníkov súťaže Cena Fantázie. Sochu pre víťaza Ceny Fantázie vytvoril sochár **Andrej Csillag**.

V zborníku Fantázia 2008 sú uverejnené texty:

Jozef Hvišč ml.: Ako som zachránil ľudstvo

Jozef Karika: Dedičstvo zeme

Juraj Draxler: Thissio

Zuzana Gajdošová: Dar

Peter Meluš: Staneš zos popola ako starého Phoenixa sim

Lívia Hlavačková: Črepiny

Miloš Ferko: Koniec štvrte

Michal Spáda: Rozum, cit, niekoľko kúziel, husle & Viola

Brynn Absolon: Hrdinstvo s obmedzeným ručením

Martin Vlachynský: Piesočný vlak

Diana Majerová: Čas neľahkých rozhodnutí

Miloš Ferko: (esej) Nebojte sa vesmírnych rakiet

Doterajší víťazi súťaže:

2003: Juraj Červenák (Banská Štiavnica)

2004: Alexandra Pavelková (Zvolen)

2005: Scarlett Rauschgoldová (Praha, ČR)

2006: Monika Michalová (Prešov)

2007: Lucia Droppová (Žilina)

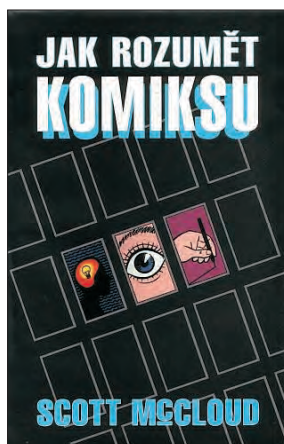
2008: Lívia Hlavačková (Bratislava)

KoprCon 2008

Také letos pro Vás a Vaše priateľa, deti a príbuzné pripravujeme setkání fanoušků sci-fi, fantasy, hororu a příbuzných žánrů a aktivit. KoprCon již pevně zakotvil v **základní škole dr. Milady Horákové v Koprivnici**, ovšem v roce 2008 poprvé opouštíme termín uprostřed listopadu a z technických důvodů se termín akce posouvá o dva týdny. V Koprivnici se tak na Vás budeme těšit **od pátku 28. do neděle 30. listopadu**. Těšit se můžete na velké množství atraktivních programů, ale především tradiční pohodovou a tentokrát už výrazně předvánoční atmosféru předurčenou k setkání se s přáteli a získávání nových.

Více na www.cswu.cz/koprcon

Proleťte se s námi bezbřehým vesmírem fantazie ...

NON FICTION Jak rozumět komiksu

Scott McCloud

Občas mi připadá, že o komiksu u nás může křafat a psát každý, kdo si dokáže ukazovat na písmenka v bublinách. Odpovědný (v tom pravém slova smyslu) redaktor by dnes měl přijímat články jen od autorů, které si předtím promírá alespoň z několika kapitol McCloudovy knihy.

Vydal BBArt, přeložil Richard Podaný, cena 499,- Kč